

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016355079

Дата перевірки:
13.06.2024 08:09:02 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
13.06.2024 08:22:35 EEST

ID користувача:
100011299

Назва документа: Гудзь ПЕревірка 2

Кількість сторінок: 55 Кількість слів: 11653 Кількість символів: 91000 Розмір файлу: 430.50 KB ID файлу: 1016159206

29% Схожість

Найбільша схожість: 3.9% з Інтернет-джерелом (https://auc.org.ua/sites/default/files/analitychnyy_zvit_soc_poslugy.pdf)

28.9% Джерела з Інтернету 766 Сторінка 57

4.65% Джерела з Бібліотеки 74 Сторінка 68

10.9% Цитат

Цитати 10 Сторінка 69

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0.03% Вилучень

Деякі джерела вилучено автоматично (фільтри вилучення: кількість знайдених слів є меншою за 8 слів та 0%)

0.03% Вилучення з Інтернету 8 Сторінка 70

Немає вилучених бібліотечних джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи 2

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістр

**СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА СОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА
ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

Студента:

Гудзь Світлани Василівни

Науковий керівник:

Басенко Руслан Олександрович,
кандидат педогогічних наук, доцент

Рецензент:

Допущено до захисту

В.о. завідувача кафедри

_____ Надія МЯКУШКО
(підпис) (ініціали та прізвище)

«__» _____ 2024 року

Полтава 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ	
ДОСЛІДЖЕННЯ.....	7
1.1. Поняття внутрішньо переміщеної особи та особливості її правового положення	7

1.2. Правові засади та міжнародний досвід організації соціального захисту внутрішньо переміщеної особи	14
--	----

РОЗДІЛ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....28

2.1. Актуальні питання забезпечення соціального захисту ВПО в Полтавській області.....	28
2.2. Забезпечення житлом ВПО в Полтавській області.....	31
2.3. Працевлаштування ВПО та соціальні послуги в Полтавській області.....	34

РОЗДІЛ 3. ОЦІНКА СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ВПО.....41

3.1. Оцінка рівня задоволеності ВПО послугами, що надаються в територіальних центрах соціального обслуговування.....	41
3.2. Шляхи удосконалення соціального захисту та соціальної підтримки ВПО.....	47

ВИСНОВКИ.....	51
---------------	----

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	57
---------------------------------	----

ДОДАТКИ.....	64
--------------	----

ВСТУП

Актуальність дослідження. Через інтенсивні військові дії Україна стикається з внутрішньою вимушеною міграцією. Агресивні дії росії на Сході України, анексія Криму навесні 2014 р. Та військове вторгнення 24.02.2022 року в України спричинили значне переміщення громадян усередині нашої держави. У таких складних умовах, спричинених війною, значним навантаженням на бюджет держави, у громадян виник цілого

спектр на **потреб, які вимагають своєчасного й ефективного реагування з боку держави та органів місцевого самоврядування.**

Уряд нашої держави постійно розробляє, втілює в життя заходи для забезпечення функціонування існуючої систмки соціальної підтримки населення. Багато науковців займаються вивченням проблем внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО). Проведено багато наукових досліджень із цього питання. Велика кількість сучасних наукових досліджень присвячена аналізу міжнародного досвіду захисту прав ВПО **загалом та міжнародно-правового статусу біженців і шукачів притулку зокрема.**

Українські дослідники розглядали проблеми дискримінації внутрішньо переміщених осіб, досліджували ставлення до переселенців, оцінювали потреби різних категорій внутрішньо переміщених осіб. Довготривалість перебування у статусі ВПО спричинила модифікацію проблем, які визначаються часом, обставинами, потребами переселенців, а також ставленням до них людей із приймаючих громад.

З перших днів війни Полтавщина стала гуманітарним хабом для сусідніх областей та прихистила майже 200 тисяч внутрішньо переміщених осіб. Безперечно це стало складним викликом для усієї соціальної сфери області, особливо враховуючи значну кількість евакуйованих осіб з інвалідністю, похилого віку, які потребують особливої уваги та підтримки.

Загалом за період введення воєнного стану до стаціонарних установ влаштовано 224 внутрішньо переміщені особи, для яких створено всі належні умови проживання, забезпечено допоміжними засобами реабілітації, організовано роботу щодо соціально-побутового та медичне обслуговування. Ще понад 300 осіб з числа переміщених охоплено соціальною послугою догляд вдома.

Оскільки саме сфера соціального захисту населення прийняла на себе першу хвилю кризових явищ, пов'язаних із війною, Департамент соціального захисту населення Полтавської облвійськкадміністрації, постійно опікується

дотриманням прав та свобод внутрішньо переміщених осіб, забезпеченням їх нагальних потреб. Полтавщина входить в число областей, які прийняли вагомому кількості переселенців, чисельність яких становить 200 тис. осіб. Ключовими завданнями по облаштуванню їм місць тимчасового проживання, забезпечення їх державними соціальними гарантіями, забезпечення реабілітаційними послугами, вирішення поточних проблемних ситуацій, пов'язаних із базовими потребами – це все нові виклики, продиктовані вимогами часу. У більшості випадків громадяни, які перемістились з інших регіонів країни, втратили домівки, роботу, з об'єктивних причин не мають змоги повернутись до звичного життя та розглядають громади Полтавської області як місце для подальшого проживання, постає завдання сприяти максимальній інтеграції внутрішньо переміщених осіб та відпрацювання механізму підтримки на довгострокову перспективу.

Стан дослідженості теми. Проблематика правового становища ВПО, організаційних, процедурних аспектів забезпечення їхніх прав, пошуку ефективного правового механізму їхнього здійснення, всі ці питання, зі зрозумілих причин, були предметом наукових студій багатьох вчених. З-поміж них окремо назвемо таких науковців як І. Басова, Ю. Битяк, В. Дяченко, О. Волох, М. Менджул, І. Найда, О. Рогач, М. Савчин та інші. Водночас, постійне зростання чисельності ВПО, значні законодавчі зміни щодо удосконалення їх правового становища та розроблення нових механізмів здійснення прав ВПО обумовлюють важливість подальшого наукового розроблення порушеної теми.

Мета дослідження: проаналізувати теоретичні засади та практичні аспекти соціального захисту та соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб в Полтавській області, виявити виклики, пов'язані з реалізацією права ВПО у Полтавській області як окремих суб'єктів права соціального забезпечення, а також окреслити та теоретично обґрунтувати пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства України в цій сфері.

Завдання дослідження

- 1) дослідити поняття «внутрішньо переміщена особа» у вимірі сучасного державного управління;
- 2) проаналізувати законодавчу базу щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб та окреслити стан наукової розробленості проблеми;
- 3) дослідити міжнародний досвід соціального захисту ВПО та проаналізувати можливість його застосування в Україні;
- 4) визначити основні права ВПО та основні положення правового регулювання їх соціального захисту в Україні;
- 5) проаналізувати стан дотримання прав та свобод ВПО в Полтавській області, забезпечення їх базових потреб та інтересів;
- 6) виявити та оцінити методи роботи у сфері соціального захисту ВПО;
- 7) провести експертне інтерв'ю з метою визначення рівня задоволеності від отримання послуг в територіальних центрах соціального обслуговування на прикладі КП «Центр надання соціальних послуг Решетилівської міської ради Полтавської області.

Об'єкт дослідження : внутрішньо переміщені особи.

Предмет дослідження: соціальний захист та соціальна підтримка внутрішньо переміщених осіб в Полтавській області.

Методи дослідження. З метою досягнення поставлених завдань у кваліфікаційній роботі використовувалися загальнонаукові та спеціально-наукові методи пізнання. Саме методи системного і теоретико-правового прогнозування дозволили дослідити рівень забезпечення внутрішньо переміщеними особами прав на пенсійне забезпечення, на соціальний захист на випадок безробіття, на грошову допомогу. У роботі використано аналіз, синтез та систематизація нормативно-правових документів, наукової літератури; аналіз результатів досліджень

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження доповідалися й одержали позитивну оцінку на V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Правові, економічні таї соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: сучасні реалії та виклики часу» (м. Полтава, 2023 р.) та VIII Міжнародній науково-практичній конференції «Інноваційний потенціал та правове забезпечення соціально-економічного розвитку України: виклик глобального світу» (м. Полтава, 2024 р.).

Структура та обсяг магістерської роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи – 65 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Поняття внутрішньо переміщеної особи та особливості її правового положенн

У міжнародному праві єдиною загальновизнаною категорією, яка застосовується до певної групи осіб, є внутрішньо переміщені особи. Керівні принципи ООН щодо внутрішньо переміщених осіб як такі визначають особу або групу осіб, які були змушені залишити свої будинки або місця звичайного проживання, зокрема, в результаті або для запобігання наслідкам збройного

конфлікту, широкомасштабні прояви насильства, порушення прав людини, стихійні лиха або катастрофи, спричинені діяльністю людини і які не перетинають міжнародно визнаних державних кордонів [51, с. 113].

Варто зазначити, що визначення терміна відрізняється від звичайних чітких законодавчих ухвал і носить переважно описовий, а не остаточний характер. Саме таке її формулювання дозволило, з одного боку, трактувати, кого можна вважати переселеною особою, а з іншого боку, дало можливість державам вказати в національному законодавстві ознаки (крім вимушеної міграції та переміщення в межах національних кордонів країни проживання) та підстави такого переселення. Вважаємо, що для українських реалій важливим є те, що відповідно до даного визначення переміщення може відбуватися не лише у зв'язку з вже завданими втратами, а й з метою уникнути їх у майбутньому [32, с. 220].

Крім того, ВПО – це ті особи, які не перетнули міжнародно визнаний державний кордон країни, тому у разі невизнання міжнародною спільнотою «Референдуму про статус Криму», ЛНР та ДНР, ці особи, які змінюють місце проживання та переїжджають на решту території України, не мають статусу біженців і не можуть бути визнані такими згідно з міжнародними нормами. Визначення поняття у національному законодавстві. Законодавством України внутрішньо переміщеними особами визнаються громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають на території України на законних підставах та мають право на постійне проживання в Україні, і які внаслідок цього були змушені залишити чи залишити місце свого проживання, або щоб уникнути негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, масових проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру [28, с. 140].

«Незважаючи на те, що відповідне визначення з'явилося в українському законодавстві нещодавно у зв'язку з необхідністю забезпечення прав громадян, які постраждали внаслідок російської агресії, варто зазначити, що

державна підтримка осіб, які були змушені залишити свої звичні місця проживання – явище не нове для України. Так, внаслідок чорнобильської катастрофи 1986 року десятки тисяч громадян були переселені на території, які не зачепили радіоактивне забруднення, забезпечені житлом та іншими необхідними засобами існування. Обставини, зазначені у визначенні та які змусили переміщених осіб залишити місця свого проживання, вважаються загальновідомими та не вимагають доведення, якщо інформація про них міститься в офіційних доповідях (повідомленнях) Управління Верховного комісара ООН з прав людини, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, Міжнародному комітету Червоного Хреста та Червоного Півмісяця, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, розміщеного на сайтах цих організацій або у разі ухвалення відповідних рішень уповноваженою державою органи щодо таких обставин» [32, с. 220].

Збройна агресія Росії Сході України навесні 2014 р. та повне вторгнення в Україну 24.02.2022 р. стали об'єктивними передумовами появи в Україні нової соціальної категорії – внутрішньо переміщених осіб.

На жаль, Україна виявилася невідповідною в питанні захисту національних інтересів громадян на цих територіях. Як свідчать дослідження Міжнародного центру перспективних досліджень, Україна в рейтингу слабкості держав.

Проте, упродовж дев'яти років конфлікту Україна поступово модернізує законодавство у сфері прав внутрішньо переміщених осіб. Із 2024 року Україна поставила собі за мету в найкоротші строки створити власну систему національного законодавства, яка б відповідала новим викликам. У жовтні 2014 р. КМУ затвердив перелік нормативно-правових актів щодо захисту прав і свобод ВПО, їх обліку та надання матеріальної допомоги. У жовтні цього ж року Верховна Рада ухвалила Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». Цим законодавчим актом встановлено гарантії дотримання прав, свобод і

законних інтересів громадян України, які переміщуються з районів проведення АТО та окупованих територій України [22, с. 195].

Відомо, що внутрішньо переміщеними особами є: громадяни України, іноземці або особи без громадянства, які перебувають на території України на законних підставах та мають право на постійне проживання в Україні, **ЯКИХ** змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Спільні дії національних і міжнародних інститутів започаткували законодавчі зміни у сфері прав внутрішньо переміщених осіб. У результаті створено два базові документи, які зазнали змін у 2018 році:

– Закон України №1706-VII від 20.10.2014 «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»;

– Постанова Кабінету Міністрів України № 509 від 01.10.2014 «Про облік внутрішньо переміщених осіб».

Вимушене внутрішнє переміщення осіб – факт, протяжність і масштаби якого важко спрогнозувати. Тому держава щодо цієї категорії мігрантів має чітко виконувати свої базові міграційні функції – регулюючу, контролюючу, дипломатичну й інтегративну [32, с. 220].

Станом на 12 грудня 2022 року, за даними Міністерства соціальної політики, на обліку в Україні перебуває 4 893 079 осіб, із яких 1 093 821 — діти. У роботах деяких авторів зазначаються інші варіації, щодо характеристики внутрішньо переміщених осіб. Зокрема вчені зазначають інші варіації, що описують цю категорію людей :«варто зробити акцент на тому, що останніх заведено також називати «вимушеними переселенцями» або просто «переселенцями» У деяких Інтернет виданнях відзначається, що станом на 2016 рік Україна входить до десятки країн із найбільшою кількістю

внутрішньо переміщених осіб, а також очолює цей рейтинг у Європі [11, с. 27].

Згідно національного законодавства, внутрішньо переміщеними особами можуть бути люди, незалежно від громадянства, які були вимушені змінити своє місце проживання в межах країни. Окрім того, факт внутрішнього переміщення підтверджується довідкою про взяття на облік ВП, а отже люди, які не реєстрували такого статусу, на обліку в органах державної влади не перебувають. Варто також зважати на те, що значна кількість внутрішньо переміщених осіб з різних об'єктивних і суб'єктивних причин не зареєстрували свій офіційний статус.

Відповідно до міжнародно-правових стандартів забезпечення прав вимушених переселенців – це сукупність принципів та норм міжнародного права, закріплених у міжнародно-правових угодах про права вимушених переселенців, яких прагне будь-яка цивілізована держава як член світової спільноти. У вузькому сенсі це заснована на нормах міжнародного права процедура, спрямована на гарантування, захист, захист прав та свобод вимушених переселенців, а також відновлення цих прав міжнародними та національними органами. Окремої міжнародної конвенції про права внутрішньо переміщених осіб немає. Основними міжнародними стандартами прав і свобод внутрішньо переміщених осіб є Керівні принципи внутрішнього переміщення, встановлені Представником Генерального секретаря ООН з питань внутрішньо переміщених осіб у 1998 році. Основна ідея керівних принципів полягає в тому, що національна влада зобов'язана та зобов'язана надавати правовий захист та гуманітарну допомогу внутрішньо переміщеним особам, які перебувають під його юрисдикцією, а у випадках, коли держава не має можливості забезпечити фізичний захист та надати допомогу своїм громадянам, вона має шукати допомогу та приймати її від зовні [12, с. 159].

«Основним актом, що регулює відносини, пов'язані із забезпеченням прав та свобод вимушених переселенців в Україні, є Закон України «Про забезпечення прав та свобод вимушених переселенців». Відповідно до статті 1 Закону: вимушеним переселенцем є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, який перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, який був вимушений виїхати чи залишити Україну. Його місце проживання внаслідок чи з метою уникнути негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, широкомасштабного насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру. Характеристики, що характеризують внутрішньо переміщених осіб, такі: вони є фізичними особами; - мати українське громадянство; – можуть не мати громадянства України, але знаходяться та постійно проживають на території України на законних підставах; — за зміни місця проживання вони не перетинають державний кордон України. – змушені залишити місце проживання внаслідок надзвичайних ситуацій. Аналіз норм вітчизняного та міжнародного законодавства свідчить про те, що особи, які набули статусу біженця в Україні, мають рівні права з іноземцями або особами без громадянства, які перебувають на законних підставах в Україні. Вони мають ті ж права, свободи та обов'язки, що й громадяни України, за винятком винятків, передбачених Конституцією України та іншими законами, а також міжнародними договорами, які визнала Верховна Рада України обов'язковим» [47].

«Відповідно до ч. 1 ст. 9 Закону: вимушене переселення має право: на єдність сім'ї; сприяння органів державної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та суб'єктів приватного права у пошуку та воз'єднанні членів сімей, які втратили зв'язок у результаті внутрішнього переміщення; відомості про долю та місцезнаходження зниклих безвісти членів сім'ї та близьких родичів; безпечні умови життя та здоров'я; достовірні відомості про

наявність загрози життю та здоров'ю на території її залишеного місця проживання, а також місця її тимчасового поселення, стан інфраструктури, навколишнього середовища, забезпечення його прав та свобод; створення відповідних умов постійного чи тимчасового проживання; оплата вартості комунальних послуг, електричної та теплової енергії, природного газу в місцях компактного розселення вимушених переселенців (містечки з модулів, що швидко будуються, гуртожитки, оздоровчі табори, будинки відпочинку, санаторії, пансіонати, готелі тощо) на відповідні тарифи, встановлені на такі послуги та товари для населення; надання органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та суб'єктами приватного права можливості безкоштовного тимчасового проживання (за умови оплати особою вартості комунальних послуг) протягом шести місяців з дня реєстрації вимушеного переселенця; для багатодітних сімей, інвалідів та людей похилого віку цей термін може бути продовжений; допомога у переїзді його рухомого майна; допомога у поверненні на колишнє місце проживання; забезпечення лікарськими засобами у випадках та порядку, встановлених законодавством; надання необхідної медичної допомоги у державних та муніципальних закладах охорони здоров'я; будову дітей у дошкільні та загальноосвітні заклади; отримання соціальних та адміністративних послуг за місцем вашого перебування; проведення державної реєстрації актів цивільного стану, внесення змін до запису актів цивільного стану, їх поновлення та анулювання за місцезнаходженням; безкоштовний проїзд для добровільного повернення на залишене місце постійного проживання на всіх видах громадського транспорту у разі зникнення обставин, що спричинили переміщення; отримання гуманітарної та благодійної допомоги; інші права, визначені Конституцією та законами України» [47].

Обов'язки вимушених переселенців мають свою специфіку з урахуванням особливого статусу таких осіб. Покладання таких обов'язків є необхідним для підтримки відповідного статусу, підтвердження інформації та

полегшення надання особливих прав, гарантій та допомоги цим особам. Відповідно до ч. 2 ст. 9 Закону: вимушений переселенець зобов'язаний: дотримуватись Конституції та законів України, інших актів законодавства; повідомити про зміну місця проживання до структурного підрозділу із соціального захисту населення району, районної Київської державної адміністрації, виконавчих органів міської, районної міської (у разі утворення) ради за новим місцем проживання протягом 10 днів з дня дати прибуття на нове місце проживання. У разі добровільного повернення на залишене постійне місце проживання вимушене переселення зобов'язане проінформувати про це структурний підрозділ із соціального захисту населення району, районного у місті Київської державної адміністрації, виконавчі органи міські, районні ради у містах (у разі освіти) за місцем отримання довідки не пізніше ніж за три дні до дня виїзду; у разі встановлення факту надання вимушеним переселенцем неправдивих відомостей з метою отримання свідоцтва про реєстрацію відшкодувати фактичні видатки, понесені за рахунок державного та місцевих бюджетів у результаті реалізації прав, передбачених цим Законом. Внутрішньо переміщена особа зобов'язана виконувати інші обов'язки, визначені Конституцією та законами України [32, с. 220].

1.2. Правові засади та міжнародний досвід організації соціального захисту внутрішньо переміщеної особи

Життя України та українців в умовах воєнного стану обумовлено кардинальною перебудовою усіх сфер діяльності: державно-політичної, соціальної, фінансово-економічної, духовно-культурної. Такі зміни покликані забезпечити позитивну динаміку функціонування усіх систем за умов перманентних обстрілів та руйнувань. Одним з-поміж ефективних механізмів пристосування країни до життя в умовах війни є розбудована з 2014 року система соціальної опіки та забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб, потреба в якій починаючи з 2022 року стала особливо

гострою. Забезпечення прав ВПО – досить широка сфера соціально-гуманітарної роботи, що спрямована на захист та покращення життєвих умов осіб, які були змушені залишити свої домівки в межах власної країни через конфлікти, збройне протистояння та руйнування життєво важливої інфраструктури. З огляду на постійне зростання чисельності ВПО, наукове розроблення та пошук ефективних механізмів забезпечення прав громадян, які мають такий статус, становить вагому практичну та соціально-правову актуальність [1, с. 120].

Студювання наукової проблеми забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб становить вагоме науково-теоретичне значення, адже дає змогу уточнити окремі складники прав цієї категорії осіб, теоретично обґрунтувати заходи та механізми щодо їхнього захисту, поновлення порушених прав тощо. Важливо те, що теоретичний вимір досліджуваної проблеми дає можливість вибудувати дієвий механізм забезпечення прав цієї категорії громадян, прослідкувати та удосконалити зміст окремих стадій реалізації механізму забезпечення прав і свобод ВПО.

Відповідно до чинного законодавства «внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру». Чинне законодавство та діючі державні програми спрямовані на забезпечення широкого спектру прав ВПО, насамперед практично-орієнтованих, як-от: на отримання документів, що посвідчують особу, на зайнятість, пенсійне забезпечення та державне соціальне страхування, на соціальні послуги та освіту, на одержання

реабілітаційних послуг, на матеріальне забезпечення та продовження здобуття певного освітнього рівня тощо [47].

Особливості правового та соціального становища ВПО обумовлюють звернення уваги на здійснення насамперед таких їхніх прав як право на свободу пересування та соціальний захист, прав на правосуддя та освіту, здійснення права на охорону здоров'я та права власності, захисту трудових і сімейних прав, права на захист персональних даних та доступу до інформації, тощо. Окреме місце займає проблема здійснення прав дітьми ВПО [11, с. 27].

Важливо підкреслити, що реалізація механізму захисту прав ВПО здійснюється в системі загального механізму забезпечення прав і свобод громадян. Відомо, що забезпечення прав і свобод людини передбачає низку складників державної політики щодо побудови відповідного правового середовища. Мова йде насамперед про такі напрями діяльності як реалізація прав і свобод громадян та забезпечення відповідних гарантій; охорона прав і свобод громадян шляхом уживання відповідних заходів щодо профілактики порушень; захист прав і свобод, зокрема мова йде про відновлення порушених прав, притягнення до відповідальності за скоєння відповідних правопорушень.

Забезпечення прав і свобод громадян передбачає насамперед систему гарантій з боку органів державної влади щодо створення умов для реалізації прав громадян, їх охорони, захисту і відновлення порушеного права. Водночас в умовах становлення громадянського суспільства в Україні діяльність недержавних інституцій у процесі забезпечення прав та свобод людини також відіграє важливу роль. Громадські, релігійні, благодійні організації, професійні спілки, їх об'єднання, творчі спілки, асоціації, недержавні засоби масової інформації сприяють реалізації прав і свобод, здійснюючи позитивний вплив на формування загальносоціальних гарантій та вживають низку заходів для профілактики порушень прав і

свобод людини. Недержавні інституції не задіяні лише в процесі відновлення правомірного стану, притягнення порушників до юридичної відповідальності, адже це виключно компетенція державних органів [41].

Аналіз динамічного виміру механізму забезпечення права і свобод людини свідчить, що захист і реалізація прав є процесуальними етапами механізму забезпечення права і свободи людини. Процесуальна стадія є окремим, логічно пов'язаним комплексом дій суб'єктів, спрямованим на досягнення мети механізму забезпечення права і свободи особистості.

Процесуальні етапи механізму забезпечення прав і свобод людини, їх захисту та реалізації мають певну послідовність і можуть переходити з однієї в іншу залежно від юридичних фактів. Винятком є етап захисту права і свободи людини, який є безперервним. Етап охорони прав і свобод – це сукупність правових заходів, здійснюваних міжнародними організаціями, державними органами і громадськими організаціями, спрямованих на попередження порушень, профілактику, усунення причин, що їх зумовлюють і сприяння безперешкодній реалізації прав і свободи особистост. Процес охорони прав і свобод особистості у часовому вимірі носить безперервний характер. Стадією реалізації прав і свобод є безпосередня діяльність уповноважених органів, спрямована на створення необхідних умов для перетворення задекларованих соціальних благ у стан їх можливого і фактичного використання конкретною особою. Вона може виявлятися у використанні, здійсненні та дотриманні прав і свобод. Особливість цього етапу у тому, що його динаміка залежить від суб'єктивної волі носія права. Стадія захисту у механізмі забезпечення права і свободи особистості є сукупністю дій уповноважених осіб у встановленому законом порядку щодо відновлення порушених прав, відшкодування шкоди, притягнення винних до відповідальності. Вона виникає у разі загрози праву, утиску, невизнання або внаслідок його порушення [33, с. 192-193].

Специфіка механізму забезпечення прав ВПО обумовлюється особливостями їхнього правового статусу, який формується і розвивається з урахуванням викликів та загроз, з якими має справу визначена категорія суб'єктів права.

З-поміж основних вимірів функціонування механізмів забезпечення прав ВПО важливо назвати:

1) захист від дискримінації та насильства, який передбачає безпеку ВПО, захист від насильства, експлуатації, сексуальних домагань, забезпечення прав на недискримінацію, захист від примусового переміщення та примусового повернення на попереднє місце проживання;

2) доступ до забезпечення основних потреб, зокрема доступу до харчування, житла, води, медичної допомоги, освіти та інших життєво важливих потреб людини;

3) правовий захист, який зорієнтований на гарантування ВПО доступу до правової допомоги, захисту їхніх прав на рівність перед законом, власність, свободу, інших прав і свобод, які гарантовані державою;

4) психосоціальна підтримка шляхом надання послуг з психологічної реабілітації, психологічних і соціальних консультацій у подоланні психологічних травм, стресів, пов'язаних із втратою домівки;

5) відновлення та реінтеграція, які орієнтовані на підтримку особистісного, професійного та соціального відновлення ВПО, їхню реінтеграцію в суспільстві, подолання посттравматичного синдрому тощо;

6) інтеграція ВПО у процеси прийняття рішень місцевих органів влади щодо їхнього розвитку, механізмів дотримання та захисту їхніх прав [1, с. 56].

Структура механізмів захисту прав і свобод ВПО обумовлена широким спектром прав, які таким особам гарантує міжнародне право, Конституція України та чинне законодавство. З огляду на це виділимо та

проаналізуємо кілька механізмів забезпечення права ВПО у двох основних площинах: міжнародній та національній.

Міжнародний механізм забезпечення прав ВПО ґрунтується на міжнародних стандартах та міжнародному праві та реалізується через співпрацю різних міжнародних організацій, держав та громадських організацій. З-поміж основних напрямів дії міжнародних механізмів захисту прав ВПО виокремлюють міжнародні конвенції та угоди, діяльність міжнародних гуманітарних організацій та міжнародних органів з прав людини, зарубіжні гранти та програми підтримки ВПО, міжнародний аудит та моніторинг.

Фундаментальною основою міжнародного контексту забезпечення прав ВПО є міжнародне законодавство, конвенції та угоди, зокрема мова йде про реалізацію міжнародних законів про гуманітарну діяльність та права людини (Женевські конвенції ООН та Додаткові Протоколи до них, Римський статут Міжнародного кримінального суду, Керівні принципи з питань щодо переміщення осіб всередині країни, розроблені Генеральною Асамблеєю ООН тощо) [51, с. 113].

Міжнародне законодавство ВПО визначає як «... особи або групи осіб, яких змусили рятуватися втечею або яких змусили залишити свої домівки чи місця звичайного проживання в результаті або з метою уникнути наслідків воєнного конфлікту, масового насильства, порушень прав людини, стихійного чи викликаного людською діяльністю лиха зокрема, й які не перетинали міжнародно-визнаних державних кордонів» [5, с. 22].

Як зазначають вчені (О. Рогач, М. Савчин) у контексті міжнародного забезпечення прав ВПО важливе місце належить принципу заборони дискримінації, який є одним із головних принципів міжнародного захисту прав людини. Він передбачає загальну повагу до прав і свобод людини незалежно від раси, статі, мови та релігії та забороняє необґрунтоване

різне ставлення за певною ознакою до осіб, які перебувають в однаковій ситуації [26, с. 16].

Реалізацію міжнародних стратегій забезпечення прав ВПО здійснюють насамперед міжнародні організації, діяльність яких здійснюється за такими напрямками:

1) гуманітарні організації, такі як Управління Верховного комісара ООН у справах біженців, Міжнародний рух Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, UNICEF, UNHCR та багато інших організацій, які надають гуманітарну допомогу та здійснюють захист ВПО; важливо відзначити, що такі організації працюють як на міжнародному, так й на місцевому рівнях, що значно посилює їхню ефективність;

2) міжнародні органи з прав людини, зокрема Європейський суд з прав людини та Комітет з прав людини Європейського союзу, відстежують та допомагають у вирішенні порушень прав ВПО;

3) міжнародні механізми моніторингу та звітності, адже міжнародні організації, такі як ООН та її агентства, можуть проводити моніторинг ситуації прав людини в різних країнах та представляти звіти та рекомендації для покращення захисту прав ВПО;

4) міжнародні фонди та програми, зокрема Фонд ООН з дитинства (UNICEF), Всесвітній програма харчування (WFP), Міжнародний комітет Червоного Хреста (ICRC) та інші міжнародні фонди та програми також забезпечують допомогу та захист ВПО;

5) дипломатичні зусилля та політичний тиск, санкційна політика, адже держави можуть використовувати дипломатичні канали та політичний тиск для забезпечення дотримання прав ВПО, включаючи підтримку резолюцій у міжнародних організаціях [12, с. 99].

Ці різноманітні механізми спільно спрямовані на забезпечення того, щоб права та свободи ВПО були захищені на міжнародному рівні. Міжнародне законодавство реалізується за допомогою низки

напрацьованих інструментів, які дають змогу забезпечити захист прав ВПО на таких етапах: раннього попередження та запобігання конфліктам, які потенційно можуть призвести до появи ВПО; врегулювання кризи в умовах гострого та тривалого конфлікту; врегулювання тривалого та масштабного конфлікту; постконфліктний перехід та реабілітація [13, с. 215].

Загалом можна констатувати, що міжнародний механізм захисту права і свободи ВПО досить розвинений і має низку ефективних механізмів. Чинне міжнародне законодавство забезпечує неупереджений та незалежний розгляд випадків порушення прав ВПО. Міжнародні органи та організації не є представниками будь-яких держав і діють відповідно до міжнародних стандартів прав людини. Це реально впливає на уряди. Рішення міжнародних органів та організацій можуть істотно вплинути на поведінку урядів, що порушують права людини. Діяльність міжнародних органів та організацій сприяє підвищенню обізнаності з правами людини в усьому світі. Звичайно, міжнародний механізм захисту прав людини має деякі недоліки. Він може виявитися неефективним, якщо уряди не бажають виконувати його рішення. Це може бути складно та бюрократично й не завжди може забезпечити ефективне відновлення порушених прав людини. Отже, незважаючи на недоліки, міжнародний механізм захисту прав та свобод ВПО є важливим інструментом забезпечення дотримання та захисту прав людини на міжнародному рівні. Він відіграє важливу роль у запобіганні порушенням прав людини та боротьбі з ними, а також у підвищенні обізнаності з правами людини. Надалі необхідно продовжувати розвивати міжнародний механізм захисту прав і свобод людини та громадянина, щоб зробити його більш ефективним та дієвим. Для цього необхідно: посилити вплив міжнародних органів та організацій на уряди, які порушують права ВПО; спростити процедури розгляду справ про порушення прав людини міжнародними органами та організаціями; розширити можливості міжнародних органів та організацій щодо

відновлення порушених прав людини. Саме завдяки міждержавному (проміжному) рівню відбувається зближення національних та загальних міжнародних механізмів забезпечення і захисту прав людини, тобто глобалізація у цій сфері, уніфікація та підвищення ефективності гарантій правового статусу особи [23, с. 45].

На національному рівні механізм забезпечення прав ВПО врегульовано насамперед Законом України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» [47]. Важливою позицією, яку проголошено в законодавчому акті вважаємо положення про те, що «Україна вживає всіх можливих заходів, передбачених Конституцією та законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, щодо запобігання виникненню передумов вимушеного внутрішнього переміщення осіб, захисту та дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, створення умов для добровільного повернення таких осіб до покинутого місця проживання або інтеграції за новим місцем проживання в Україні» [8].

Чинне законодавство спрямовує діяльність із забезпечення прав ВПО за такими напрямками: правовий захист; соціальна та гуманітарна підтримка; моніторинг та документування; психологічна допомога; економічна підтримка, забезпечення житлом; реінтеграція; інституційна підтримка та соціокультурна діяльність тощо. Ключове завдання, яке зафіксовано в «Національні стратегії про захист прав людини» держава вбачає у забезпеченні прав і свобод людини в умовах збройної агресії та тимчасової окупації територій України. З-поміж пріоритетних напрямів діяльності держави названо: забезпечення права на життя; запобігання та протидія жорсткому ставленню та катуванням; забезпечення права на свободу та особисту недоторканість; забезпечення свободи думки і слова, права на справедливий суд та приватність; запобігання та протидія дискримінації тощо [9].

Національний вимір забезпечення прав ВПО здійснюється через функціонування органів державної влади. Запуск механізму розпочинається із взяттям на облік внутрішньо-переміщеної особи. Для отримання довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи така особа звертається із заявою до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у місті Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах (у разі утворення) рад за місцем проживання в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Форма заяви затверджується Міністерством соціальної політики України. Заява підписується заявником або його законним представником, який дає згоду на обробку, використання, зберігання його персональних даних та персональних даних особи, від імені якої подається заява [2, с. 300].

Загалом ключове місце у забезпеченні прав ВПО посідає діяльність органів влади та місцевого самоврядування, а також благодійництво, волонтерство та реалізація грантових проєктів. Ми погоджуємося із думкою сучасної дослідниці Н. Кошляк, яка за критерієм характеристики діяльності органів влади щодо забезпечення прав і свобод ВПО об'єднує їх у три групи: загальні, спеціальні та допоміжні. До перших дослідниця відносить ті, які формують загальну політику у сфері захисту та забезпечення прав ВПО: Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Рада національної безпеки і оборони. До другої групи належать ті органи державної влади, у прямій компетенції яких перебуває питання забезпечення прав ВПО: Міністерство з питань реінтеграції окупованих територій, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство соціальної політики, Міністерство освіти і науки, Державна міграційна служба. До третьої групи належать ті органи влади, які безпосередньо забезпечують захист прав ВПО: судова влада, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, прокуратура,

Служба безпеки України та інші [22, с. 196-198]. Окремо варто звернути увагу на діяльність органів місцевої влади, зокрема ОВА та органів місцевого самоврядування, адже саме з ними ВПО мають найбільший контакт під час вирішення різноманітних соціальних, правовий та гуманітарних питань.

Інтеграція зусиль органів державної влади, міжнародних партнерів, інституцій громадського середовища покликана забезпечити основні права ВПО, зокрема: 1) реєстрацію, облік та формування єдиної інформації бази про ВПО; 2) забезпечення отримання документів ВПО, реєстрація її місця проживання; 3) забезпечення права на пенсію, зайнятість, соціальні послуги; 4) забезпечення доступу до житла, надання його на безоплатній основі; 5) забезпечення медичної допомоги, освіти, психосоціальної підтримки, гуманітарну допомогу, у т. ч. надання харчів, води, гігієнічних засобів, одягу та інших матеріалів для забезпечення основних потреб людини [47].

Важливо відзначити, що чинне законодавство визначає механізм забезпечення й таких важливих прав особистості як права на єдність родини, права на інформацію про долю та місцезнаходження зниклих членів сім'ї та близьких родич; права на достовірну інформацію про наявність загрози для життя та здоров'я на території її покинутого місця проживання, а також місця її тимчасового поселення, стану інфраструктури, довкілля, забезпечення її прав і свобод; права на безкоштовний проїзд для добровільного повернення до свого покинутого постійного місця проживання у всіх видах громадського транспорту у разі зникнення обставин, що спричинили таке переміщення [8].

Аналіз діяльності органів влади щодо забезпечення прав ВПО свідчить про те, що діюча система потребує удосконалення. На наш погляд перспективними напрямками розбудови діючої системи забезпечення прав ВПО варто назвати:

1) законодавчі зміни щодо чіткішого розмежування повноважень усіх гілок та органів влади щодо забезпечення прав ВПО, конкретизація їхньої компетентності та її законодавче закріплення;

2) структуризація та систематизація нормативно-правової бази, яка регулює питання додержання і захисту прав ВПО, адже наявність значної кількості нормативно-правових актів провокує відсутність чіткого бачення шляхів вирішення тих чи тих питань, які виникають у ВПО;

3) зміцнення інституційних механізмів, розвиток та удосконалення діяльності департаментів реінтеграції та департаментів соціального захисту населення при ОВА та відповідних інституцій при місцевому самоврядуванні;

4) посилення координації між урядовими органами, міжнародними партнерами та громадськими організаціями для оптимального використання ресурсів та уникнення дублювання зусиль у забезпеченні прав ВПО;

5) удосконалення системи обліку ВПО, що дозволить поліпшити систему фінансового планування, забезпечення житлом та іншими соціальними послугами;

6) активне використання міжнародного досвіду піклування та підтримки ВПО, імплементація міжнародного законодавства та обмін інноваційним досвідом такої соціально-гуманітарної діяльності;

7) залучення ВПО до реалізації ціннісних та соціокультурних проєктів, що забезпечить їхню інтеграцію в широке громадське та соціальне життя, залучить громадян до здобуття освіти, перекваліфікації тощо [52, с. 87].

На основі аналізу нормативно - правової бази соціального захисту людей, які змушені були залишити власне житло через збройний конфлікт, укладено перелік законів та підзаконних актів (наказів, постанов, тощо), які безпосередньо регулюють надання допомоги внутрішньо переміщеним,

встановлюють відповідний правовий статус цих осіб та унормовують процедуру його отримання, що визначає право на державну підтримку, у реалізації ними власних соціальних прав.

Із метою інформування громадян, які переселяються з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції, на сайтах головних управлінь юстиції кожної області розміщена така інформація:

- ✓ «Дорожня карта» для громадян України, внутрішньо переміщених в межах країни, для вирішення питань їх соціального захисту та забезпечення першочергових потреб»;
- ✓ «Дорожня карта» як знайти роботу внутрішньопереміщеним особам».
- ✓ «Лист Міністерства соціальної політики України Міністерствам (за списком), Донецькій та Луганській обласним державним адміністраціям від 08.07.2014 р.Н 7302/3/14-14/13 «Про збереження місця роботи працівників, які переміщуються з районів проведення антитерористичної операції або залишаються у таких районах».
- ✓ «Інформація для осіб, тимчасово переміщених із зони проведення АТО та окупованої території АР Крим, щодо порядку і процедури реєстрації прав на нерухомість».
- ✓ «Інформація стосовно реєстрації жителів Донбасу, переміщених із зони АТО, на місцях переселення, поновлення документів (якщо були втрачені), державної реєстрації фізичної особи-підприємця».
- ✓ «Інформація щодо оформлення та відновлення паспорта громадянина України, закордонного паспорта та інших послуг для вимушених переселенців із зони проведення АТО».
- ✓ «Вимушені переселенці із зони проведення АТО, які раніше подавали заяви на оформлення закордонного паспорта, можуть отримати документи за місцем перебування».

- ✓ «Тимчасовий порядок переведення на навчання студентів, аспірантів і докторантів з вищих навчальних закладів та наукових установ, розташованих на тимчасово окупованій території України».
- ✓ «Інформація щодо соціального забезпечення громадян України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції».
- ✓ «Одноразова грошова допомога постраждалим і переселенцям: порядок надання».
- ✓ «Інформація щодо забезпечення виплат державних соціальних допомог особам, які переселилися з районів проведення АТО або продовжують там проживати».

Оснoву нормативно-правової бази по роботі із внутрішньо переміщеними особами складають такі документи:

- ✓ Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України».
- ✓ Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення реалізації права на спадкування» (12.02.2015 року № 189-VIII).
- ✓ Закон України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції».
- ✓ ЗУ «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»
- ✓ Постанова КМУ № 696 від 08.09.2015 «Про затвердження Порядку здійснення заходів сприяння зайнятості, повернення коштів, спрямованих на фінансування таких заходів, у разі порушення гарантій зайнятості для внутрішньо переміщених осіб».
- ✓ Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Тимчасового порядку переведення на навчання студентів, аспірантів і докторантів з вищих навчальних закладів та наукових установ, розташованих на тимчасово окупованій території України» [36-48].

Ми вважаємо, що з огляду на важливість та практичну актуальність забезпечення та захисту прав ВПО держава сьогодні створила в цілому ефективний механізм. За допомогою органів державної влади забезпечується правовий механізм, що гарантує захист прав, свобод та законних інтересів громадян, які за допомогою реалізації процесуальних норм можуть здійснювати судовий чи адміністративний захист порушених суб'єктивних прав особи, гарантованих Конституцією та законами України та міжнародними договорами. Під правовим механізмом **забезпечення захисту прав, свобод та законних інтересів громадян** державними органами ми розуміємо систему певних та гарантованих державою прав ВПО, **за допомогою яких здійснюється охорона та захист прав, свобод та законних інтересів громадян**, забезпечуються та реалізуються у певних формах та процедурах.

РОЗДІЛ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

2.1. Актуальні питання забезпечення соціального захисту ВПО в Полтавській області

Із перших днів війни Полтавщина стала гуманітарним хабом для сусідніх областей та прихистила майже 200 тисяч внутрішньо переміщених осіб. Безперечно це стало складним викликом для усєї соціальної сфери області, особливо враховуючи значну кількість евакуйованих осіб з інвалідністю, похилого віку, які потребують особливої уваги та підтримки. Загалом за період введення воєнного стану до стаціонарних установ влаштовано 224 внутрішньо переміщені особи, для яких створено всі належні умови проживання, забезпечено допоміжними засобами реабілітації, організовано роботу щодо соціально-побутового та медичне обслуговування. Ще понад 300 осіб з числа переміщених охоплено соціальною послугою догляд вдома.

Полтавщина входить в число областей, які прийняли найбільшу кількість переселенців, чисельність яких зберігається на рівні 200 тисяч осіб. У зв'язку із цим до ключових завдань по обслуговуванню тимчасового прихистку, охопленню державними соціальними гарантіями та допомогою, наданню соціальних та реабілітаційних послуг та вирішенню поточних проблемних моментів щодо забезпечення базових потреб ВПО додалися нові виклики, які продиктовані вимогами часу. Дотриманням прав та свобод внутрішньо переміщених осіб, а також забезпеченням їх нагальних потреб займається Департамент соціального захисту населення Полтавської облвійськкадміністрації, адже саме сфера соціального захисту прийняла на себе першу хвилю кризових явищ, що принесла війна [32, с. 220].

У більшості випадків громадяни, які перемістились з інших регіонів країни, втратили домівки, роботу, з об'єктивних причин не мають змоги повернутись до звичного життя та розглядають громади Полтавської області як місце для подальшого проживання, постає завдання сприяти максимальній інтеграції внутрішньо переміщених осіб та відпрацювання механізму їх підтримки на довготривалу перспективу. Інтеграція ВПО в нашій області включає в себе: забезпечення працевлаштування внутрішньо переміщених осіб, які перебувають на території Полтавської області; реалізацію житлових та майнових прав внутрішньо переміщених осіб, які перебувають на території Полтавської області; заходи щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб; освітні та культурно-просвітницькі заходи для внутрішньо переміщених осіб [6].

Рішенням двадцятої позачергової сесії Полтавської обласної ради 23 грудня 2022 року прийнято Комплексну програму підтримки внутрішньо переміщених осіб із запланованим обсягом фінансування з обласного бюджету на 166 млн.грн. Виконавцями програми є: структурні підрозділи Полтавської облвійськкадміністрації; територіальні громади області, що

дозволить оперативно вирішувати поточні завдання та реагувати на потреби внутрішньо переміщених осіб.

Полтавщина входить до переліку областей, які прийняли найбільше внутрішньо переміщених осіб. Тому питання їх соціального захисту не втрачає актуальності. У Єдиній інформаційній базі даних (станом на 20 червня цього року) на обліку в на Полтавщині перебуває понад 208 тисяч внутрішньо переміщених осіб. Із них 187 тисяч приїхали в область після 24 лютого 2022 року. Поступово кількість ВПО в Полтавській області зменшується. Із жовтня 2022 року з обліку знято 13 тисяч осіб.

Директор Департаменту соціального захисту населення Полтавської обласної військової адміністрації Людмила Корнієнко на нараді 26 червня 2023 року зазначила: «У 2023 році в області для виплати внутрішньо переміщеним особам допомоги на проживання було спрямовано 2 мільярди 400 мільйонів гривень. Її отримали 138500 сімей». Соціальні гарантії ВПО в області передбачені також Комплексною програмою внутрішньо переміщених осіб (грошова допомога онкохворим, виплати до 1 червня дітям з інвалідністю, які виховуються в сім'ях ВПО). Вимірювати рівень соціального захисту тільки грошовими виплатами не правильно. Повинна діяти й ефективна система соціальної підтримки, що передбачає надання соціальних послуг» [6].

«Послуги ВПО в територіальних громадах області забезпечують 19 територіальних центрів соціального обслуговування та 36 центрів надання соціальних послуг. Із початку введення воєнного стану соціальними послугами охоплено 9,8 внутрішньо переміщених осіб, які потребували сторонньої допомоги, із них 3,5 тисячі осіб – протягом поточного року. Найбільш затребуваною формою соціальної підтримки є надання стаціонарного догляду. «Нині 198 осіб (зокрема й 30 дітей з інвалідністю) перемістились з інших областей і мешкають на постійних умовах у будинках-інтернатах обласної комунальної власності. Безпосередньо в територіальних

громадах, через мережу територіальних центрів постійно обслуговують 232 особи, які втратили здатність до самообслуговування» [6].

Проблемним для Полтавської області стало забезпечення осіб з інвалідністю, які при евакуації втратили засоби реабілітації. Це питання вдалося оперативно вирішити через територіальні центри. У 2023 році 348 переселенців з інвалідністю забезпечені засобами реабілітації. Через реабілітаційні центри, що працюють у Полтаві, Кременчуці, Лубнах, Миргороді, Гадячі та Шишаках сім'ям, в яких виховуються діти з інвалідністю, надається комплексна реабілітація. Цього року її вже отримали 85 дітей.

У 58 територіальних громад області ухвалено окремі чи доповнено діючі соціальні програми за напрямками підтримки внутрішньо переміщених осіб. Місцеві бюджети передбачили 140 мільйонів гривень на підтримку ВПО. Ефективно заходи з соціальної підтримки переселенців реалізують у Котелевській і Терешківській громадах.

Щоб соціальні послуги були доступні і в сільській місцевості, внутрішньо переміщеним особам, у 2023 році вже створено 32 робочі місця.

Залучають до розвитку соціальних послуг на Полтавщині міжнародні організації. Цього року спільно з Програмою розвитку ООН у Пирятинській, Миргородській, Котелевській та Опішнянській громадах впроваджують проєкт із надання соціально-побутових послуг мобільними соціальними службами безпосередньо за місцем проживання громадян із використанням спеціалізованих автомобілів (вантажопасажирських мікроавтобусів).

2.2. Забезпечення житлом ВПО в Полтавській області

Відповідно до законів України „Про місцеві державні адміністрації”, „Про правовий режим воєнного стану”, „Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб”, указів Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 „Про введення воєнного стану в Україні”, від 24 лютого

2022 року № 68/2022 '„Про утворення військових адміністрацій”, постанови Кабінету Міністрів України від 1 вересня 2023 р. № 930 „Деякі питання функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб”: прийнято розпорядження голови Полтавської ОВА від 06.11.2023 №731, яким затверджено перелік місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб у Полтавській області. Визначено 68 об'єктів неурочомості для проживання.

Один із закладів для проживання внутрішньо переміщених осіб облаштовано на базі Горбанівського геріатричного пансіонату ветеранів війни та праці. За кошти обласного бюджету у закладі було проведено ремонт з метою облаштування додаткових ліжко-місць та створення комфортних умови для проживання переселенців, які потребують стороннього догляду.

Нині в закладі проживає 35 людей із Луганської, Донецької, Харківської та Херсонської областей. 10 із них - лежачі хворі. Їм надається повний спектр соціальних послуг. Артерапія, іпотерапія, козотерапія, глинотерапія - нетрадиційні види терапій проводилися за програмою соціального відновлення.

У липні 2023 року в Полтаві відкрили Модульне містечко. Це 6 будинків по 18 кімнат які розташовані на території обласного закладу з надання психіатричної допомоги в Полтаві. Людей розміщують з урахуванням гендеру та принципу «єдності родини». Площа кімнати 13 м². Проживання безоплатне. З початку відкриття у модульному містечку розмістили 133 людини, які вимушено покинули домівки, через повномасштабну війну Росії проти України. В тому числі заселено 14 неповнолітніх та 24 людини, які мають інвалідність. Це 31% зайнятих ліжко-місць, їх загальна кількість у модулях — 432. Також комісія з питань розміщення у тимчасових спорудах узгодила заселення ще 51 переселенця, які подали свої заяви. Зокрема, це люди зі статусом ВПО та зареєстровані у межах Полтавської територіальної громади.

Модульне містечко розташоване на території Обласного закладу з надання психіатричної допомоги. Тут збудували 6 модульних будинків: у кожному знаходиться 18 кімнат, де може жити до 14 осіб. Будиночки облаштовані побутовою технікою та меблями. Мешканцям також привозять гарячі обіди. Модульне містечко Полтавщині надали донори з Польщі та Великої Британії. Більшість техніки також надали міжнародні партнери. Через це проживання для ВПО безкоштовне.

Розміщених у модульному містечку ВПО забезпечують одноразовим гарячим харчуванням. На 2024 рік на це заклали понад 7 млн грн. З додатка до програми відомо, що на забезпечення харчування ВПО в модульному містечку в бюджеті Полтавської громади на 2024 рік заклали 7 млн 839 тис. 72 грн. Їх спрямують як субвенцію до обласного бюджету, на утриманні якого перебуває містечко. За інформацією керівниці Управління соціального розвитку Наталії Бондаренко під час презентації бюджету громади 25 грудня, гроші закладають на 306 людей з розрахунку 70 грн за порцію (на 366 днів 2024 року). У 2023 році на харчування ВПО заклали 5,5 млн грн, проте використали 851 тис. грн. Гроші виділяли з жовтня по грудень за запитами. З даних Полтавської обласної військової адміністрації відомо, що станом на 10 січня в модульному містечку мешкала 221 людина.

Наша область презентувала позитивний досвід взаємодії з міжнародними партнерами. Завдяки цій співпраці з'явилося модульне містечко для ВПО, проводять ремонти місць компактного проживання, надається підтримка людям, які її потребують. Під час зустрічі обмінялися ідеями гуманітарних ініціатив. Обговорили запити кожної області, щоб визначити найактуальніші потреби та вектори майбутньої співпраці.

Ми проаналізували звернення від ВПО і виявили, що найбільш гострою проблемою є забезпечення житлом, до того ж вирішувати її потрібно на місцевому рівні. Наразі для цього є два шляхи вирішення:

- придбане або орендоване житло за власні кошти ВПО (проблематично, адже більшість ВПО не мають роботи або необхідних для цього заощаджень);
- фонди житла для тимчасового проживання ВПО.

Саме останній інструмент може вирішити житлові проблеми людей, які наразі перебувають у скрутному становищі і не мають можливостей для дороговартісної оренди. Безперечно, для створення такого фонду потрібні кошти. Першочергово громадам необхідно проаналізувати власні фінансові можливості і знайти ресурс для здійснення таких повноважень, як це Нехворощанська громада в Полтавській області. У пріоритеті органів влади мають бути ті ВПО, які втратили одночасно житло та роботу.

Питання компенсації за зруйноване чи пошкоджене житло є одним із найгостріших із початку війни. Так, відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 26 березня 2022 р. № 380 наразі працює тільки алгоритм інформування про знищення чи пошкодження, але виплати ще не здійснюються.

У середині 2022 року народні депутати прийняли за основу законопроект №1798, яким пропонують запровадити компенсації за пошкодження та знищення нерухомого майна внаслідок бойових дій та створити Державний реєстр пошкодженого та знищеного майна. Наразі проект перебуває на підписі у Президента, очікується, що у другій половині 2023 року він запрацює.

2.3. Працевлаштування ВПО та соціальні послуги в Полтавській області

Сприяння рацевлаштуванню внутрішньо переміщених осіб – це основа їх соціальної підтримки, оскільки особистих резервів таких осіб не вистачить надовго, а коштів на подолання інших викликів, пов'язаних із вторгненням агресора, потрібно буде все більше, що створить додаткове

навантаження на державний бюджет. Для прикладу, минулого року за бюджетною програмою надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання було профінансовано 3 млрд грн для приблизно 1,5 млн людей.

Важливим напрямом підтримки є залучення ВПО до роботи на підприємствах, які переїхали у безпечніші регіони країни. Як повідомляє Мінекономіки, на сьогодні 178 бізнесів повністю завершили релокацію потужностей із зон бойових дій, із них 67 вже відновили роботу на нових місцях (заявок всього близько 1,5 тис.). Ці підприємства можуть найняти на роботу саме внутрішньо переміщених осіб, але цього слід налагодити комунікацію між органами, що допомагають у релокації, та органами, що реєструють ВПО. Якщо зробити ґрунтовний аналіз даних про освіту та досвід роботи ВПО і потім грамотно його комунікувати потенційним зацікавленим сторонам, можна пришвидшити працевлаштування переміщених осіб, а це, в свою чергу, зменшить потребу у їх соціальному забезпеченні. Важлива роль у цьому державних центрів зайнятості, які мають отримати інформацію про трудові можливості ВПО та пропонувати їх бізнесу, який відновлює свою роботу. Здійснюються виплати роботодавцям по 6,5 тисяч гривень за кожного працевлаштованого вимушеного переселенця. Ці кошти роботодавці будуть витратити на оплату праці таких працівників. Це позитивний крок, оскільки саме працевлаштування ВПО повинно бути основою їхньої подальшої підтримки. Особисті резерви, а також можливості бюджетної підтримки, будуть поступово вичерпуватися, а тому надзвичайно важливо усіляко сприяти самозабезпеченню переміщених осіб і водночас активізувати економіку з усіма позитивними для публічних фінансів наслідками. Для цього вже внесені зміни до Податкового кодексу та іншого законодавства щодо підтримки бізнесу – знижено податки, запроваджено доступні кредити, проведено масштабну дерегуляцію. Якщо припустити, що з числа переміщених осіб близько третини можуть бути працевлаштовані

(решта – це діти, особи з інвалідністю та особи, які продовжують працювати дистанційно на своїх попередніх місцях роботи), то цей напрям підтримки може коштувати близько 13 млрд грн на місяць (для 2 млн осіб).

Соціальні послуги внутрішньо переміщеним особам, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги на рівні територіальних громад області за місцем проживання забезпечують:

-19 територіальних центрів соціального обслуговування;

-36 центрів надання соціальних послуг.

- 11 центрів соціальних служб

У територіальних громадах надаються такі базові послуги :

1. догляд вдома;
2. натуральна допомога;
3. інформування;
4. консультування;
5. представництво інтересів;
6. посередництво;
7. супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;
8. екстренне (кризове) втручання;
9. соціальна адаптація;
10. соціальна профілактика;

Також в окремих територіальних громадах області відповідно до потреби надаються стаціонарна допомога та транспортні послуги (соціальне таксі). Для отримання соціальних послуг вимушеним переселенцям необхідно подати заяву на надання соціальних послуг за місцем заявленого проживання (перебування) до структурних підрозділів із соціального захисту населення територіальних громад або безпосередньо постачальникам соціальних послуг. При собі необхідно мати такі документи:

- паспорт громадянина України/паспорт громадянина України для виїзду за кордон/тимчасове посвідчення громадянина України/електронний паспорт

громадянина України/електронний паспорт громадянина України для виїзду за кордон/електронний документ;

- документ, що підтверджує реєстрацію у Державному реєстрі платників податків – фізичних осіб (картка платника податків), або дані про реєстраційний номер облікової картки платника податків з Державного реєстру платників податків – фізичних осіб, внесені до паспорта громадянина України.

До заяви також необхідно додати такі документи:

- копія довідки, що додається до акта перевірки медико-соціальної експертної комісії за формою, яку затверджує Міністерство охорони здоров'я, або пенсійне посвідчення, або довідка, що підтверджує призначення соціальної допомоги;

- висновок про стан здоров'я особи, яка потребує соціальних послуг, за формою, що затверджується Міністерством охорони здоров'я (для соціальних послуг, що надаються у стаціонарних, напівстаціонарних умовах);

- копія свідоцтва про реєстрацію вимушеного переселенця (за наявності). За технічної можливості копія зазначеного сертифіката подається в електронному вигляді за допомогою мобільного додатку Action Portal.

Внаслідок децентралізації органи місцевого самоврядування Полтавської області набули значних повноважень, стали більш інституційно дієздатними та можуть вирішувати такі завдання:

- максимальна допомога у реєстрації вимушених переселенців;
- створення зручних можливостей для переселенців щодо надання документів для отримання соціальної допомоги;
- надання продуктових наборів та питної води;
- організація надання допомоги речами, здатними покращити умови життя таких осіб (наприклад, постільною білизною, засобами гігієни тощо);
- організація надання психологічної підтримки вимушеним переселенцям;

- сприяння наданню медичних послуг вимушеним переселенцям (встановлення контактів із сімейними лікарями, медичне обстеження, відшкодування вартості життєво необхідних ліків);

- організація надання освітніх послуг в освітніх закладах дітям дошкільного та шкільного віку, також віднесеним до категорії вимушених переселенців;

- компенсація платежів за комунальні послуги та електроенергію, спожиту в центрах тимчасового розміщення вимушених переселенців (за рахунок трансферту з державного бюджету).

Усі соціальні послуги вимушеним переселенцям під час воєнного стану надаються безкоштовно.

На Полтавщині для підтримки переселенців також задіяні благодійні організації.

Так, зокрема, у співпраці з благодійною організацією «Благодійний фонд «Схід-SOS» Горбанівський геріатричний будинок-інтернат для ветеранів війни та праці прийняв ще 20 людей похилого віку, евакуйованих з Донецької, Запорізької та Херсонської областей. Відповідно, сьогодні на базі будинку-інтернату переселенців перебувають 57 осіб, охоплених соціальними послугами.

Також в області активно залучають допомогу міжнародних донорів, партнерів та міст-побратимів.

Органами соціального захисту забезпечено внесення даних про осіб до Єдиної інформаційної бази про внутрішньо переміщених осіб для отримання довідки про статус ВПО.

Також, Полтавська область є учасником експериментального проекту Мінсоцполітики із надання соціальних послуг окремим категоріям ВПО (з числа осіб похилого віку та осіб з інвалідністю) відповідно до якого на базі Спеціалізованого Миргородського санаторію „Слава” соціальні послуги з

підтриманого проживання та надання притулку отримують 274 особи з числа ВПО

Така співпраця дозволить скоротити витрати місцевих бюджетів, які фінансуються за рахунок власних доходів чи трансфертів із державного бюджету. зберегти фінансові можливості для продовження підтримки функціонування спільноти за умов значного скорочення місцевих доходів.

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 21 березня 2023 року № 248 запроваджено експериментальний проект, у рамках якого 2 санаторії, підконтрольні Мінсоцполітики, матимуть можливість надавати соціальну допомогу. послуги окремим категоріям людей, які опинилися у важких життєвих обставинах. Одним із таких закладів є Миргородський спеціалізований санаторій «Слава», розташований у Полтавській області.

Ключовою метою проекту є забезпечення надання соціальних послуг вимушеним переселенцям із найбільш уразливих категорій громадян, а саме осіб з обмеженими можливостями та людей похилого віку, а також розширення мережі постачальників соціальних послуг.

Залежно від певних потреб санаторій «Слава» зможе безкоштовно надавати вимушеним переселенцям такі найбільш затребувані соціальні послуги, а саме: притулок, розміщення, що супроводжується, та соціальну адаптацію.

Надання послуг здійснюватиметься відповідно до державних стандартів соціальних послуг, затверджених Мінсоцполітики, та фінансуватиметься з державного бюджету, а пілотний проект триватиме до 31 грудня 2024 року.

З метою вироблення подальшого алгоритму дій директор Департаменту соціального захисту населення Людмила Корнієнко зазначала: «Враховуючи вкрай стислі терміни підготовчого етапу, головне завдання сьогодні – швидко виробити покроковий алгоритм дій та брати активну участь у реалізації даного проекту в Полтавській області. Зважаючи на те, що прийом заяв від

фізичних осіб здійснюватимуть органи соціального захисту населення територіальних громад усіх областей України, додаткова відповідальність покладається на Полтавську область як безпосереднього учасника ініціативи. По-перше, тому, що в регіон надійшла найбільша кількість вимушених переселенців, з яких понад 36 тисяч людей похилого віку та 8,7 тисяч інвалідів. По-друге, це пілотна ініціатива щодо апробації зміни підходу до виділення коштів з державного бюджету за принципом «гроші йдуть за людиною», тобто фінансування надаватиметься не на утримання установи, а на її утримання. надано конкретну соціальну послугу».

За результатами попереднього аналізу з урахуванням норм Постанови визначено, що основним об'єктом уваги як потенційних отримувачів послуг у рамках проекту є люди похилого віку та особи з обмеженими можливостями, які мають статус ВПО та проживають в установах. - місця компактного проживання, зокрема у межах Полтавської територіальної громади. Безперечний пріоритет надається особам окремих категорій, які переїхали з районів активних військових (бойових) дій, тимчасово окупованих територій та житло яких зруйновано або є непридатним для проживання внаслідок пошкодження.

РОЗДІЛ 3. ОЦІНКА СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПІДТРИМКИ ВПО

3.1. Оцінка рівня задоволеності ВПО послугами, що надаються в територіальних центрах соціального обслуговування

Мета дослідження полягає у визначенні рівня задоволеності від отриманих послуг для ВПО в територіальному центрі соціального обслуговування Решетилівської міської ради .

Гіпотеза дослідження базується у вигляді опитування анонімно онлайн осіб ВПО щодо надання соціальних послуг).

Об'єкт дослідження – Рівень задоволеності від отриманих послуг в територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг).

Предмет дослідження – Рівень задоволеності від отриманих послуг ВПО.

Генеральна сукупність – соціальні працівники.

Вибірка дослідження – особи внутрішньо переміщені.

Метод дослідження – експертне опитування.

Інструмент дослідження – анкета.

Внутрішньо переміщені особи, , які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги, мають право на користування

соціальними послугами, що надаються територіальними центрами соціального обслуговування (Центрами) за місцем проживання.

Такі послуги особливо важливі для осіб з інвалідністю, які можуть потребувати не лише соціально-медичного обслуговування, а й допомоги у вирішенні численних побутових питань.

Всі опитані, які зверталися до Центрів протягом останніх 9-х місяців, повідомили, що їм були запропоновані там певні соціальні послуги, і 87 % з них підтвердили, що отримували необхідні їм послуги після звернення.

Найбільша кількість респондентів, які не отримували послуги Центрів в Черкасах (30% із 50 клієнтів, яким пропонували певні послуги), Горішні Плавні (3 із 23 клієнтів), Чугуєві (15% із 87 клієнтів), Одесі (5 із 36 клієнтів) та Кропивницькому (2 із 5 клієнтів) та Миргороді (9 із 17 клієнтів).

Значно менший відсоток респондентів, які не скористалися запропонованими послугами соціального обслуговування, у Павлограді (2 із 24 клієнтів), Борисполі (4% із 50 клієнта) та Коростені (4% із 80 клієнта).

У Миколаєві (n=4), Сумах (n=11), Житомирі (n=23) та Хмельницьку (n=100) було зафіксовано повне, 100-відсоткове охоплення послугами соціального обслуговування опитаних осіб, які зверталися до Центрів. Серед причин, через які опитані особи не отримували послуг Центрів, найпоширенішою виявилася небажання респондентів (57%), а також відсутність у них потреби в подібних послугах (34%).

13% опитаних наголосили, що не мали можливості відвідувати Центр через свій стан здоров'я (рис. 1.1). Деякі респонденти також зазначили, що їм було незручно добиратися до Центрів, не влаштував час роботи Центрів, вони не мали на це часу, або ж їм були нецікаві ті соціальні послуги, що надавалися в Центрі.

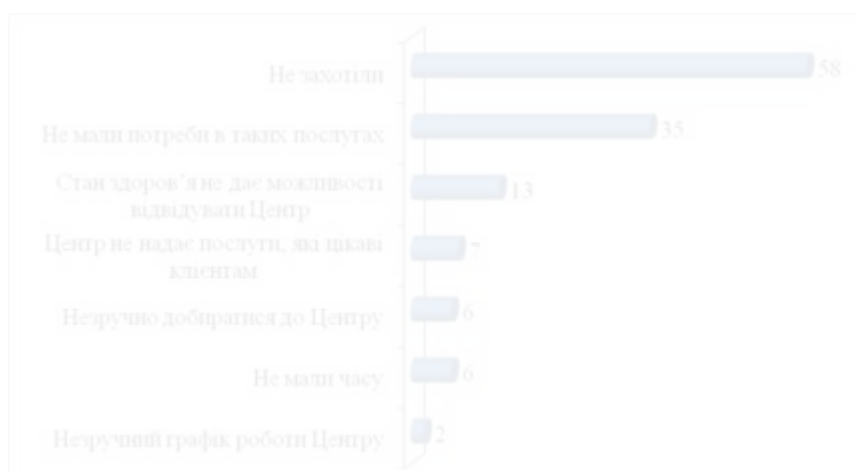

Рис. 1.1. Розподіл відповідей на запитання «Чому Ви не отримували послуги територіального центру соціального обслуговування?», % респондентів, які не отримували послуги Центрів (n=55)

*Сума перевищує 100%, так як респонденти могли обирати декілька варіантів відповідей.

Що стосується опитаних осіб з інвалідністю, які отримували послуги Центрів (n=131), 20 осіб (4% даної групи респондентів) зазначили, що їм доводилось стикатися з випадками відмов у наданні певних послуг.

Зокрема, про це повідомили 7 респондентів з Чугуєва, по 3 респонденти з Миколаїва та Первомайська, по 2 респонденти з Одеси та Борисполя, а також по 1 респонденту з Миргорода, Павлограда та Черкасах. Відмови були обумовлені як загальною відсутністю послуг, які цікавили споживачів, у Центрі (10 випадків відмов), так і відсутністю фахівців, які могли б надати бажані послуги, хоча вони й були передбачені функціональними повноваженнями Центрів (відповідно 9 відмов, із них 6 – у Чугуєві, 2 - у Борисполі, 1 - в Черкасах).

Аналізуючи діяльність територіальних центрів соціального обслуговування, необхідно звернути увагу на доступність інформації про наявні послуги для потенційних клієнтів та канали її розповсюдження.

Каналами інформування про можливість отримання послуг у Центрах є поради родичів та знайомих, оскільки 38% респондентів, які отримували відповідні послуги протягом останніх 9-х місяців, дізналися про них саме від близького оточення (рис. 1.2).

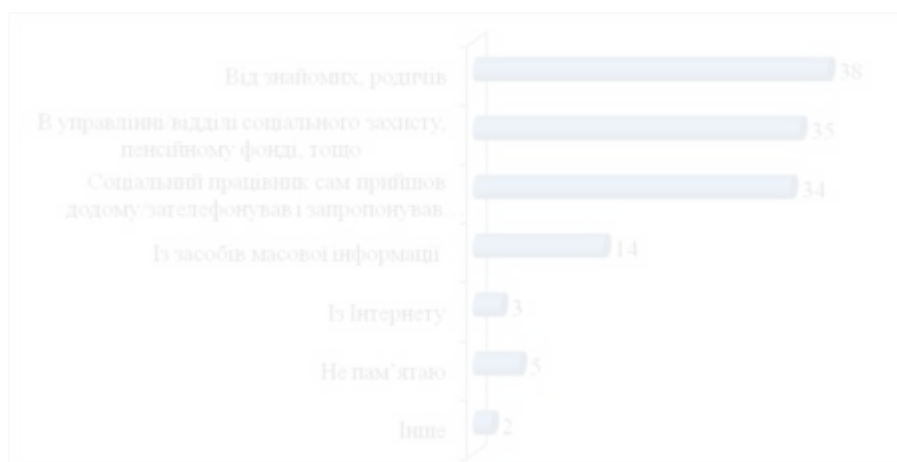

Рис. 1.2. Відповіді на запитання «Звідки Ви дізналися про можливість отримувати послуги територіального центру?», % респондентів, які отримували послуги Центрів (n=131)

*Сума перевищує 100%, так як респонденти могли обирати декілька варіантів відповідей

Близько третини респондентів дізналися про можливість отримання послуг місцевого самоврядування/відділу соціального забезпечення чи пенсійного фонду; приблизно стільки ж зазначили, що соціальний працівник сам приходив до них додому/дзвонив по телефону і пропонував послуги.

Кожен сьомий респондент дізнався із засобів (преси, радіо, телебачення) про можливість отримання послуг у центрах третинного соціального обслуговування. Лише 3% респондентів, які отримали послуги Центрів, виявили потрібну їм інформацію через Інтернет, що ще раз підтверджує обмеженість доступу населення до сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

При аналізі особливостей каналів інформування населення в різних населених пунктах слід звернути увагу на очевидні недоліки в роботі служб соціального захисту м. Миколаєва, оскільки 63 зі 100 респондентів (63%), які скористалися послугами Центрів, дізналися про таку можливість повідомили родичі та друзі, тоді як їх лише 14 – від соціального працівника, а 5 – у управлінні/відділі соціального захисту (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Канали інформування про можливість отримувати послуги Центрів, осіб*

Канали інформування	Бориспіль n=49	Хмельницьк n=100	Користень n=78	Одеса n=32	Павлоград n=21	Черкаси n=49 23	Миколаїв n=35	Суми n=78
Із засобів масової інформації	40	4	2	5	1		11	00
Із інтернету	1	2					4	40000
В управлінні, відділі соціального захисту, пенсійному фонді	41	2	0	0	0	0	4	4
від знайомих родичів	41	5	19	26	1	16	19	18
Соціальний працівник асм прийшов додому, зателефонував і запропонував послуги	45	5	19	26	1	16	19	18
Інше	0	6		2		000		00
Не памятаю		7	1		600	0	1	1

* Представлено дані по населеним пунктам, у яких до територіальних центрів соціального обслуговування зверталось не менше 20 респондентів. **Серед тих респондентів, які зверталися до територіальних центрів соціального обслуговування *** Сума перевищує n оскільки респонденти могли обирати декілька варіантів відповіді

З іншого боку, позитивно виділяється Чугуєв, де із 76 респондентів, які отримали послуги Центрів (85%), 65 дізналися про цю можливість завдяки ініціативі соціальних працівників, а ще чверть – у відділі соціального захисту.

Співробітники установ соціального захисту у Борисполі, Коростені, Умані та Одесі займають дуже активну позицію щодо інформування людей з обмеженими можливостями щодо можливості отримання соціальних послуг.

Загалом територіальні центри соціального обслуговування відвідують трохи більше половини респондентів цільової вибірки дослідження (52% осіб з обмеженими можливостями, які отримали послуги Центру за останні 3 роки).

Більшість клієнтів (23% респондентів) відвідують Центри лише кілька разів на рік, 6% їх приблизно раз на місяць, 14% кілька разів на місяць і 9% респондентів кілька разів на тиждень (рис. 1.3). Іншими словами, кожен четвертий респондент більш-менш регулярно відвідує Центри, що доводить важливість соціальних послуг для людей з обмеженими можливостями.

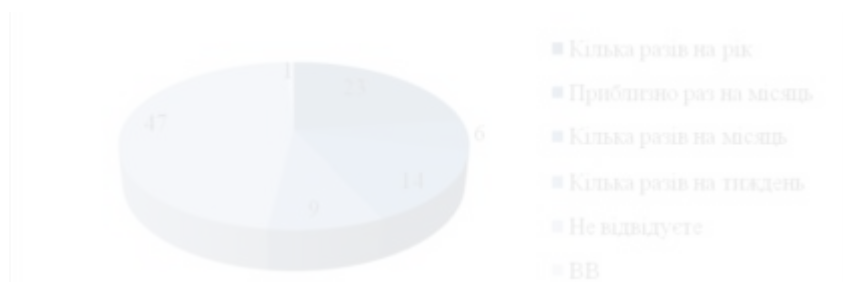

Рис. 1.3. Частота відвідування територіального центру, % респондентів, які отримували послуги Центрів (n=131)

*Сума дорівнює 100%

Респонденти із Запоріжжя найчастіше відвідують місцеві установи соціального обслуговування, серед яких 36% повідомили, що відвідують Центри кілька разів на тиждень. Значна частина респондентів Херсона (33 із 49 осіб) також зазначила, що відвідують Центри досить регулярно.

Більшості респондентів із Черкас (31 із 35 респондентів) та Одеси (18 із 32 осіб) повідомили лише про поодинокі випадки відвідування Центрів, які відбуваються кілька разів на рік.

Переважає більшість респондентів-інвалідів у Чугуєві (66 із 76 респондентів), Сєвєродонецьку (16 із 23 респондентів), Павлограді (15 із 21

респондентів), Коростені (45 із 78 респондентів) та були опитані у Запоріжжі (52 %). Саме зручність отримання визначає задоволеність клієнта отриманими послугами.

Важливо й те, що респонденти опитування загалом ще вище оцінили зручність отримання послуг територіальних центрів соціального обслуговування. оцінили процес отримання послуг як досить зручний, майже дві третини респондентів з обмеженими можливостями висловили аналогічну думку.

3.2. Шляхи удосконалення соціального захисту та соціальної підтримки ВПО

У процесі інтеграції у суспільне життя вимушені переселенці стикаються із низкою соціально-психологічних проблем:

- нестача речей, відсутність постійного і достатнього запасу продуктів харчування;
- відсутність житла;
- складнощі, пов'язані з відновленням документів (необхідний юридичний супровід);
- необхідність працевлаштування (за фахом, зі зміною професії, яка передбачає професійну підготовку);
- недостатня поінформованість про соціальні послуги;
- проблеми отримання пенсій та соціальних допомог;
- проблеми, пов'язані з отриманням соціальних послуг;
- психологічні проблеми;
- виникнення труднощів, пов'язаних із навчанням дітей (приміщення до дитячих садків, шкіл тощо);
- проблеми з отриманням медичної допомоги; – негативні суспільні настрої місцевого населення щодо вимушених переселенців [1; 2].

Проживання на новому місці змушує вимушених переселенців орієнтуватися в навколишньому просторі, встановлювати соціальні зв'язки (дружба, бізнес, відносини з сусідами тощо), вивчати закони поточного місця перебування (особливості взаємин у новому співтоваристві, права, пільги та обов'язки) людини та громадянина у цій сфері та ін.). Також важливо отримати соціальний статус – мати роботу, житло, реалізувати право на навчання та виховання дітей, отримувати кошти на гідне життя.

Фахівець із соціальної роботи може допомогти у вирішенні цих проблем. Виділяють три життєсферні компоненти, через які здійснюється адаптація та акультурація мігрантів: природно-антропологічний (демографічний, територіальний, локальний); духовно-культурні (освітні, національно-культурні); агент-професіонал (зайнятість, ринок праці, професійна та підприємницька структура).

По-різному вони проявляються у соціальній роботі з вимушеними переселенцями. Наприклад, для природно-антропологічної складової (особливо для довгострокових мігрантів) важливим є механізм територіальної реабілітації та соціальної адаптації на новому місці (на території та серед населення). Духовно-культурна складова, по-перше, передбачає важливий механізм акультурації, національно-культурної ідентифікації, що веде до послідовної реалізації міграційної політики аж до набуття громадянства та ухвалення культурних зразків країни проживання. Найбільш значущим механізмом агентсько-професійної складової є придбання місця роботи, конкурентних якостей, збереження трудової практики за спеціальністю, придбання затребуваної спеціальності [32, с. 220].

Підтримка комплементарного (взаємодоповнюючого) соціального середовища або зміна соціального середовища у бік більшої його комплементарності для людей, які змінюють місце проживання та опинилися в іншому соціальному середовищі, становить суть функцій соціальної роботи з вимушеними переселенцями.

Саме за допомогою соціальної роботи формується, підтримується та змінюється система соціальних відносин та зв'язків, що включає вимушеного переселенця та членів його сім'ї на новому місці, компенсуються їх втрати в активності. Також щодо таких дезадаптованих, незахищених верств та окремих осіб негативний, у тому числі агресивний вплив середовища, пов'язаний з ринковим розвитком економіки, закритістю системи охорони здоров'я, обмеженнями в здобутті освіти, професійній перепідготовці, доступ до ринку праці заблокований.

Отже, соціальна робота з вимушеними переселенцями виражається, з одного боку, у підвищенні статусу та поліпшенні становища мігранта, а з іншого боку, у впливі на середовище, до якого вона включена. Зміна взаємовідносин вимушених переселенців як елементів структури із соціальним середовищем є функціональною основою цільового визначення фахівців та, відповідно, визначення напрямів соціальної роботи з вимушеними переселенцями [35, с.73].

Органи соціального захисту Полтавської області проводять різнопланову роботу із переселенцями. Соціальні працівники та волонтери допомагають кожній людині, яка звернулася, у вирішенні особистих соціальних, економічних, правових та інших проблем, сприяють встановленню або відновленню необхідних соціальних зв'язків.

Експерти виділяють два основні типи роботи з переселенцями:

1. Практична соціальна робота.
2. Організаційна робота.

Практична соціальна робота з вимушеними переселенцями здійснюється за такими основними напрямками: соціального, соціально-психологічного, соціально-педагогічного, соціально-правового, медико-соціального, фінансового, соціально-економічного, матеріального, соціально-інформаційного та соціально-трудоного.

Соціальний напрямок включає: проведення соціальних консультацій; проведення соціально-реабілітаційних заходів у стаціонарних та нестаціонарних умовах; виявлення осіб, які особливо потребують соціальної допомоги; соціальна діагностика; допомогу мігрантам в отриманні пенсій та допомоги; сприяння організації груп самопомоги та взаємодопомоги; виявлення осіб з девіантною поведінкою та антисоціальних сімей.

ВИСНОВКИ

Аналіз наукових праць дає можливість стверджувати, що внутрішньо переміщена особа – це фізична особа, яка внаслідок обставин об'єктивного

характеру, спричинених військовими діями, окупацією чи анексією території, надзвичайними ситуаціями природного чи техногенного характеру, змінила своє місце проживання в межах державно визнаних кордонів та набула відповідного правового статусу згідно із законодавством.

Через військові дії та їх наслідки ВПО змушені були покинути постійне місце проживання для збереження свого життя, при цьому залишаючись на території своєї держави

Обов'язок держави - сприяти захисту та підтримці цієї категорії населення, спираючись на міжнародні норми регулювання питань, які пов'язані з проблемами внутрішньої міграції, сформулювати власну нормативно-правову базу щодо врегулювання прав, обов'язків і пільг для ВПО. Це необхідно для підтримки українського духу громадян, які вимушені були переміститися через військові дії, допомогти їм реалізуватися на новому місці проживання з дотриманням усіх прав громадянина України та використати стратегію їхньої адаптації на користь держави.

На жаль, через збройну агресію росій мільйони українців змушені були залишити свої домівки у пошуках безпечних місць в середині країни або за її межами. У кваліфікаційній роботі мною досягнуто мети, яка полягає в дослідженні існуючої системи соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні, за кордоном, виявленні недоліків цієї системи та розробці рекомендацій щодо її вдосконалення.

Досліджено поняття «внутрішньо переміщені особи» виявлено, що зараз в Україні активно розробляється законодавство про внутрішньо переміщених осіб, створено Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб як координуючий центральний орган виконавчої влади, реєструються внутрішньо переміщені особи та їм надається соціальна допомога.

Проаналізовано вітчизняний і міжнародний досвід соціального захисту внутрішньо переміщених осіб та можливості його використання в Україні.

Виявлено, що забезпечення прав ВПО в Україні має досить розроблену нормативно-правову базу, яка поступово змінюється з урахуванням поточних викликів воєнного стану. Впродовж «воєнного десятиліття» 2014-2024 років держава розробила відповідні механізми, визначила повноваження органів державної влади щодо захисту прав ВПО. Діючі державні механізми передбачають алгоритми захисту та поновлення порушених прав ВПО, адже особа може звернутися до роботодавця (із письмовою вимогою про добровільне поновлення на роботі); територіального органу Держпраці (для проведення перевірки додержання роботодавцем законодавства про працю); правоохоронних органів (поліції, прокуратури із заявою про порушення трудових прав); місцевого суду за адресою фактичного проживання.

Цінним є те, що національне законодавство та практика у цій важливій соціально-гуманітарній діяльності успішно враховує та імплементує міжнародні стратегії та досвід захисту та підтримки ВПО. Відповідні механізми розроблені на міжнародному та національному рівнях, що дає можливість консолідувати зусилля як міжнародних партнерів та держави, так й громадського середовища, відповідального бізнесу, благодійних, релігійних та волонтерських організацій. Ключовим елементом захисту прав ВПО є гарантована державою можливість отримувати пенсійне забезпечення, освіту, медичні послуги, мати доступ до реалізації права на працю, здійснення цивільних та інших прав.

Водночас чинні механізми захисту прав ВПО не завжди дають вичерпні відповіді на усі виклики, з якими зіштовхуються громадяни. Актуальними сьогодні є проблеми реформування соціальної підтримки ВПО, забезпечення гарантій трудових прав та допомога в зайнятості громадян тощо. Перспективи студіювання дослідженої нами теми вбачаємо у вивченні правових механізмів притягнення до відповідальності за

порушення прав ВПО, а також аналіз системи забезпечення виконання обов'язків, які, як й права, закріплені за ВПО.

Окресено законодавчу базу соціального захисту ВПО, У зв'язку із цим можу зазначити, що усі держави-учасниці міжнародних договорів з прав людини зобов'язуються поважати права людини та основні свободи, виконувати ці зобов'язання щодо всіх осіб, які перебувають під їх юрисдикцією. також можу переконливо сказати, що особливістю правового статусу біженців є те, що, з одного боку, біженці мають основні права людини, які поширюються на всіх (громадян, іноземців, осіб без громадянства, біженців, шукачів притулку, які проживають на території країнина законних або нелегальних підставах) і мають універсальний характер, а з іншого боку, біженці користуються власними правами та привілеями, якими вони користуються згідно з універсальними та регіональними міжнародними договорами, що регулюють правовий статус біженців.

Визначено основні права внутрішньо переміщених осіб та основні положення правового регулювання їх соціального захисту в Україні. Виходячи із аналізу цього питання зазначено, що соціальний захист внутрішньо переміщених осіб в Україні – це система соціально-правових відносин щодо управління соціальними ризиками з метою ліквідації їх наслідків, забезпечення гідного рівня їх життя. Система соціального захисту (СЗЗ) поєднує види соціального захисту, такі як: соціальна допомога, соціальне забезпечення, соціальне страхування, соціальні послуги. Також внутрішньо переміщеним особам гарантується право на користування правами і свободами громадян України. ВПО мають право на працевлаштування, пенсійне забезпечення, загальнообов'язкове державне соціальне страхування, соціальні послуги та освіту. Інваліди, діти - інваліди мають право на соціальне обслуговування відповідно до законодавства України. Працевдатні особи, які звільнилися із попереднього місця роботи,

мають право зареєструватися у Центрах зайнятості як безробітні та отримувати допомогу по безробіттю, соціальні та інші послуги за загальнообов'язковим державнимсоціальним страхуванням на випадок безробіття відповідно до законодавства. Забезпечується право ВПО на надання технічних та інших засобів реабілітації, на реабілітаційні послуги відповідно до законодавства місця проживання. Також вони мають право продовжувати здобувати певний рівень освіти в інших регіонах України за рахунок державного бюджету або інших джерел фінансування. Також закон гарантує їм, виключно громадянам України, конституційне право голосу на виборах і референдумах, але ВПО не можуть брати участь у місцевих виборах, тому зменшується вплив цієї категорії людей на розвиток територіальних громад.

Внутрішньо переміщеним особам гарантується виплата раніше призначених виплат, зокрема: страхові виплати застрахованим особам за рахунок коштів Фонду соціального страхування України. Важливим у новій соціальній реальності ВПО була їхня здатність отримувати всю необхідну інформацію, адміністративні послуги та відстоювати свої інтереси в суді. Закон гарантує ВПО доступ до інформації, право на всі види безоплатної вторинної правової допомоги.

Розкрито соціальні та фінансові аспекти підвищення ефективності соціального захисту ВПО в Україні, окреслено бар'єри для рівного доступу громадян України до пенсій, незалежно від місця проживання чи реєстрації внутрішньо переміщеного населення, досі не знято. Щоб вирішити цю проблему, необхідно враховувати: продовження виплати пенсій всім особам незалежно від місця їх проживання; усунення залежності пенсійних виплат від реєстрації ВПО; прийняття законів, які дозволять населенню непідконтрольної уряду території отримувати пенсії без реєстрації як внутрішньо переміщені особи, які можуть отримувати пенсії в українських банках на підконтрольній уряду території. Для переселенців в області діють

різноманітні проєкти, як і для решти мешканців. Запроваджено додаткову Комплексну цільову програму підтримки ВПО на 2023-2024 роки. Для покращення цієї роботи цього року було реформовано обласний гуманітарний штаб. Частина його функцій тепер виконує Полтавський обласний центр соціальних служб. До розповсюдження гуманітарної допомоги задіяна мережа установ, які надають соціальні послуги.

Досліджено ринок праці для ВПО і констатовано, що ВПО потребують не лише забезпечення робочими місцями, а й створення умов для активізації їхнього економічного потенціалу людського потенціалу. Акцент може бути зроблений на створенні умов для розвитку малого бізнесу, інноваційних виробництв, самозайнятості, професійного навчання, створення бізнес-інкубаторів тощо.

Проаналізовано рівень забезпечення житлом ВПО в Полтавській області. В регіоні визначено 68 об'єктів нерухомості для проживання ВПО. Один із закладів для проживання внутрішньо переміщених осіб облаштовано на базі Горбанівського геріатричного пансіонату ветеранів війни та праці. За кошти обласного бюджету у закладі було проведено ремонт з метою облаштування додаткових ліжко-місць та створення комфортних умови для проживання переселенців, які потребують стороннього догляду. Ми проаналізували звернення від ВПО і виявили, що найбільш гострою проблемою є забезпечення житлом, до того ж вирішувати її потрібно на місцевому рівні. Наразі для цього є два шляхи вирішення: придбане або орендоване житло за власні кошти ВПО (проблематично, адже більшість ВПО не мають роботи або необхідних для цього заощаджень); фонди житла для тимчасового проживання ВПО. Саме останній інструмент може вирішити житлові проблеми людей, які наразі перебувають у скрутному становищі і не мають можливостей для дороговартісної оренди. Безперечно, для створення такого фонду потрібні кошти. Першочергово громадам необхідно

проаналізувати власні фінансові можливості і знайти ресурс для здійснення таких повноважень,

Схожість

Джерела з Інтернету

766

1	http://online.budstandart.com/ru/catalog/doc-page?id_doc=71094	29 джерел	2.7%
2	https://zakononline.com.ua/documents/show/353997__494063	2 джерела	2.57%
3	http://old.vugledar-rada.gov.ua/index.php?Itemid=268&catid=148&id=5116&option=com_content&view=article	10 джерел	2.56%
4	http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/10498/1/%D0%A1%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D1%94%D0...		3.42%
5	https://auc.org.ua/sites/default/files/analitychnyy_zvit_soc_posludy.pdf	14 джерел	3.9%
6	http://univer.km.ua/sites/default/files/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B4%D1...	5 джерел	2.4%
7	https://zakon.help/law/1706-VII/edition13.01.2016/page2		2.23%
9	https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/7695/1/%d0%9f%d1%96%d0%ba%d0%b0%d0%bb%d0%be%20%d0%...	11 джерел	3.41%
10	https://docs.dtkk.ua/ru/doc/1204.416.4		1.92%
11	https://www.vetif.gov.ua/323-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0-%D1%82%D0%B0-%D0%BE%D0%B1%D0%...	3 джерела	2.21%
12	http://pravo.donnuet.edu.ua/en/dokumenty/vydannia/19-2017svitovi-migrac-probl/file.html		1.64%
13	https://iaa.org.ua/articles/vpo-na-poltavshhyni-statystyka-ta-problemy	16 джерел	2.52%
15	http://idpnan.org.ua/files/2021/bovkun-e.m.-zahist-konstitutsiynih-prav-vnutrishno-peremishchenih-osib_annotatsiya.doc	7 джерел	1.59%
16	http://www.minjust.cv.ua/index.php?page=1404733605	7 джерел	2.11%
17	https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php?title=%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0_%D1%82%D0%B0_%D0%BE%D0%B1%D0%...	2 джерела	1.31%
18	https://radnyk.org/wp-content/uploads/2019/06/tren_sss.pdf	26 джерел	1.9%
19	https://voxukraine.org/pidtrymka-vnutrishno-peremishhenyh-osib-potochnyj-stan-ta-shho-robyty-dali	9 джерел	2.13%
20	https://dnuvs.ukr.education/wp-content/uploads/2023/07/zbirnyk_tez_konferencziyi_30_09_2022_proekt_31_10_22.pdf	8 джерел	1.33%
22	http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7478/Sotsialnyi-zakhyst-v-Ukraini-2023.pdf?isAllowed=y&...	12 джерел	1.16%
23	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/13786/1/%d0%97%d0%b4d1%96%d0%b9d1%81%d0%bd%d0%b5...	3 джерела	1.46%

25	https://np.pl.ua/2022/12/departament-sotszakhystu-naselennia-poltavskoi-ova-rozrobyv-pershu-v-ukraini-oblasnu-kompleksnu...	1.71%
27	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/25860/%d0%94%d0%b8%d1%81%d0%b5%d1%80%d1%82%d0%b0%d1%...	1.5%
28	https://www.vplyv.org.ua/wp-content/uploads/2018/06/Group-of-Influence_analyses.pdf	2 джерела 1.38%
30	http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/13324	2 джерела 0.91%
34	https://old.wszia.opole.pl/wp-content/uploads/2020/05/Monografia_Systemy_Spol-Gosp_Regionu.pdf	20 джерел 1.32%
35	http://vtei.com.ua/doc/2022/25_129.pdf	1.21%
36	https://protocol.ua/ua/postanova_kas_vp_vid_12_09_2018_roku_u_spravi_310_8280_16_a(2_a_310_25_17)	1.06%
39	http://cons.parus.ua/map/doc/09EX226654/Pro-zabezpechennya-prav-i-svobod-vnutrishno-peremischenikh-osib.html	0.7%
40	https://vdocuments.pub/18-19-2016-f-f.html	2 джерела 0.93%
41	http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/4376/1/%d0%97%d0%b1%d1%80%d0%bd%d0%b8%d0%ba_%d0%b0%d0%ba%d1...	0.5%
42	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/18236/1/%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%b0%20%d0%b2%d0%bd%d1...	0.63%
43	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/11515/%d0%94%d0%b8%d1%81%d0%b5%d1%80%d1%82%d0%b...	11 джерел 0.57%
44	https://rm.coe.int/1680693ca7	0.71%
46	http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38388/1/%d0%a6%d0%b8%d0%bc%d0%b1%d0%b0%d0%bb%d1%96%...	2 джерела 0.1%
47	http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/11515/Basova%20I.pdf?isAllowed=y&sequence=3	0.64%
48	http://www.iepd.kiev.ua/wp-content/uploads/2017/05/%90_%91-%90_%90%f5%91_%90%f8%90%f3%91%90%f1%90_%...	7 джерел 0.15%
49	http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/18610/1/%d0%9c%d0%b0%d1%82%d0%b5%d1%80%d1%96%d0%...	5 джерел 0.59%
50	http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2022/3_2022/3_2022.pdf	0.66%
51	https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/msc_2_copy.pdf	0.56%
52	http://aidcenter.org.ua/%d1%81%d0%be%d1%86%d1%96%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d1%96-%d0%bf%d1%80...	2 джерела 0.51%
53	https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2023/materiali%20konf/new_NACIONALNA%20PARADIGMA.pdf	2 джерела 0.57%
54	https://uu.edu.ua/upload/Nauka/Specializovani_vcheni_radi/Khasravi/Khasravi_diser.pdf	2 джерела 0.64%

55	https://nung.edu.ua/sites/default/files/2024-01/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%202024-01-01-1016159206.pdf	2 джерела	0.63%
56	https://istu.edu.ua/fileadmin/media/Mizhnarodna_diialnist/HRLAW/02_Immihratsiia_ta_advokatsiia_prav_bizhentsiv_i_vnutrishn...		0.45%
57	https://www.naiuu.kiev.ua/files/kafedru/pua/2023/zbirnyk_seminar_211022.pdf		0.27%
58	http://slovianska.rda.org.ua/justiciya-informue-1562931352		0.51%
59	http://www.vtei.com.ua/doc/2023/vatra2004/zb1_156.pdf		0.5%
60	http://libpravoberig.blogspot.com/2014	4 джерела	0.36%
61	https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/04/dis_kulchytskyi.pdf	3 джерела	0.48%
62	https://lubny.adm-pl.gov.ua/news/socialni-poslugi-dlya-peremishchenih-gromadyan-u-poltavskiy-oblasti	21 джерело	0.54%
63	http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/13715/Krakhmalova_Administratyvno_pravove_zabezpeche	3 джерела	0.45%
64	http://iom.org.ua/sites/default/files/lm_june_2014_ukr.docx		0.3%
65	https://rm.coe.int/16806a49d8		0.51%
66	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/21046/1/%D0%97%D0%B4%D1%96%D0%B9%D1%81%D0%BD%D0%B5%D0%B...		0.42%
67	http://centre7.org.ua/?q=book%2Fexport%2Fhtml%2F2362		0.18%
68	http://jkg.kr-admin.gov.ua/files/Method_trening/Programa_zabezpech_jitlom_BPO_doc.pdf		0.49%
69	https://rm.coe.int/manual-free-legal-aid-to-idps-consultations/1680735d7d		0.49%
70	https://reicst.com.ua/asp/issue/download/conf_mult_06_2022/conf_mult_06_2022		0.29%
71	https://lubny.adm-pl.gov.ua/news/departament-soczhistu-naselennya-informuie-socialni-poslugi-dlya-peremishchenih-gromadyan-u-poltavskiy-oblasti	3 джерела	0.46%
72	http://repository.vsau.org/getfile.php/28774.pdf	10 джерел	0.46%
73	http://iqholding.com.ua/articles/osoblivosti-roboti-z-vnutrishno-peremishchenimi-osobami	3 джерела	0.45%
74	http://unhcr.org.ua/attachments/article/50/LawOnIDPsJan15.doc		0.37%
75	https://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/12258	4 джерела	0.27%
76	http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/13840/1/Monography_kerdyvar_khrystenko.pdf	3 джерела	0.07%

78	http://dspace.snu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/1334	2 джерела	0.11%
79	http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/22844/1/SocialWork2021.pdf	2 джерела	0.39%
80	https://austausch.org/files/DRA/Fotos/Projekte/CSP/%D0%A3%D0%BA%D1%80%28%D1%81%D1%82%D1%80%29-compresse...		0.37%
81	https://revolution.allbest.ru/law/00940936_0.html		0.18%
82	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/20155/1/%d0%b7%d0%b0%d1%85%d0%b8%d1%81%d1%82%20%d0%bf%d1...		0.37%
83	https://dspace.nlu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/19929/1/Davydenko_dys.pdf		0.36%
84	http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/945/Problemy%20yurydychnykh%20harantii%20trudovykh%2...		0.29%
85	https://dub.dp.gov.ua/storage/app/sites/180/uploaded-files/%20%D0%A2%D0%93%20-%20%D0%BA%D0%BE%D0%BF...	12 джерел	0.36%
86	https://protocol.ua/ru/postanova_kas_vp_vid_15_08_2019_roku_u_spravi_481_235_17		0.23%
87	http://kompravlud.rada.gov.ua/print/73153.html		0.35%
88	https://www.06274.com.ua/p/minust		0.35%
90	https://mgu.edu.ua/docs/nauch_zapiski/mgu.od.ua_annual_(stud)_may_2019.pdf	2 джерела	0.34%
91	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/17480/1/Mechanism%20of%20Providing%20Right%27s%20of%20IDP.pdf		0.27%
92	http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/15791/11/diss-Slavko.pdf		0.33%
93	https://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/7431/3/%d0%90%d0%ba%d1%82%d1%83%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%b...		0.33%
94	https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/zapvpo.pdf		0.33%
95	http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3401/znpkp_sp_2020_34.pdf?isAllowed=y&sequence=1	3 джерела	0.33%
96	http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/30493/1/%D0%AF%D1%80%D0%BE%D1%88%D0%B5%D0%B2%D1%81%...	3 джерела	0.33%
97	https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/7230/1/1_%d0%9e%d1%80%d0%b3%d0%b0%d0%bd%d1%96%d0%b7%d0...		0.21%
98	https://oda.te.gov.ua/storage/app/uploads/public/63e/0b0/22f/63e0b022f1133299490208.pdf	3 джерела	0.32%
99	https://dsum.edu.ua/storage/documents/monografs/%D0%B7%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B0%...	16 джерел	0.08%
100	http://scc.knu.ua/upload/iblock/f5a/dis_Mohilevskiyi%20L.%20V..pdf		0.25%

101	https://revolution.allbest.ru/law/01420126_0.html	0.32%
102	https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/grushko_0024.pdf	0.31%
104	https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/92794/1/Zemlyakova_bac_rob.pdf	0.23%
105	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/37469/1/%d0%9f%d0%86%d0%94%d0%a0%d0%a3%d0%a7%d0%9d%d0%98...	0.09%
106	http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/19877/1/%d0%9a%d0%be%d0%bd%d1%84.%20%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0...	0.3%
107	http://prozoriy-office.kharkov.ua/reestr-poslug	0.29%
108	https://sci.ldubgd.edu.ua/bitstream/123456789/7638/1/%d0%86%d0%9d%d0%9d%d0%9e%d0%92%d0%90%d0%a6%	2 джерела 0.28%
109	http://idpnan.org.ua/files/pilipishin-p.b.-konstitutsiyno-pravova-vidpovidalnist-organiv-ta-posadovih-osib-mistseвого-samovrya..	0.21%
110	http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/2102/1/%d0%9f%d0%be%d0%b3%d1%83%d0%bb%d1%8f%d0%b9%d0%...	0.2%
111	https://mdu.in.ua/Nauch/Konf/2022/zbirnik_materialiv_konferenciji_23.06.2022.pdf	0.2%
112	https://doaj.org/article/6a5a5bc62f094d099751a2d4e41f5d7f	0.27%
114	http://consultant.parus.ua/?doc=0AZY9D06C8	14 джерел 0.18%
115	http://hro.org.ua/files/docs/1493037948.pdf	2 джерела 0.27%
116	https://ppeu.stu.cn.ua/tmppdf/118.pdf	0.27%
117	http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7437/znkp-sp-2023-38.pdf?isAllowed=y&sequence=1	0.2%
118	https://iful.at.ua/NIV-9-2014/18.pdf	3 джерела 0.27%
119	https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/34468/1/%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%be%d0%b2%d1%96...	2 джерела 0.26%
120	http://shpora.me/mike/pravo1	8 джерел 0.17%
121	https://luhbulletin.dnuvs.ukr.education/index.php/main/issue/download/71/69	0.26%
122	https://www.nrc.no/globalassets/pdf/reports/handbook-for-fundamental-rights-and-freedoms-of-idps_ukr_web.pdf	0.25%
123	https://docplayer.net/77247252-Ponyattya-ta-oznaki-vnutrishno-peremishchenih-osib-v-ukrayini.html	0.14%
124	http://lib.dndz.gov.ua/?pid=808	0.25%

125	http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/8458/ibridna.pdf?isAllowed=y&sequence=1	0.18%
126	http://hro.org.ua/files/docs/1540390326.docx	0.25%
127	https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/KNU_2019.pdf	0.24%
128	https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/59091	2 джерела 0.23%
129	http://univer.km.ua/sites/default/files/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%B4%D1%96%...	0.23%
130	https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2018/06/06-06-18_vpo_dlja_sajtu.pdf	0.23%
131	https://ternopiiska.unba.org.ua/publications/8076-osnovni-normativno-pravovi-akti-za-kviten-2023-roku.html	0.23%
133	https://законодавство.com/laws/file/text/81/f495389n11.pdf	4 джерела 0.22%
134	http://iep.com.ua/3/Novikova_Amosha_Antonyuk_2016.pdf	0.22%
135	https://fspu.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/%D0%9A%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D1%86%D1%8C-%D0%9...	0.22%
137	http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/16312/1/Konferenciya_04.11.pdf	2 джерела 0.21%
138	http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/12804/1/%d0%97%d0%b1%d1%96%d1%80%bd%d0%b8%d0%ba%2012.12.23...	0.21%
139	https://vstup.puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/dzv-pz-a-m.pdf	10 джерел 0.21%
140	https://lexinform.com.ua/zakonodavstvo/voyennyj-stand-vsi-normatyvni-materialy-algoritmy-dij-roz-yasnennya-korysni-resursy	0.21%
141	http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP080866.html	4 джерела 0.21%
142	https://univd.edu.ua/science-issue/issue/5146	0.14%
143	http://er.dduvs.in.ua/jspui/bitstream/123456789/10898/5/%d0%97%d0%b1%d1%96%d1%80%bd%d0%b8%d0%ba%20d...	0.21%
145	https://novoool.otg.dp.gov.ua/novini-ta-podiyi/novini/zabezpechennya-prav-vnutrishno-peremishchenih-osib	2 джерела 0.21%
146	https://zakononline.com.ua/documents/show/353997__549794	0.21%
147	https://pl.uu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/11/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA-4.pdf	9 джерел 0.21%
148	https://decentralization.gov.ua/uploads/attachment/document/946/%D0%96%D0%B8%D1%82%D0%BB%D0%BE_%D	3 джерела 0.15%
151	https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/41300/Sotsialni%20zaklady%20Ukrainy.pdf?isAllowed=y&sequence=1	0.21%

152	https://drohobych-rada.gov.ua/%d0%b3%d1%80%d0%be%d0%bc%d0%b0%d0%b4%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%be%d1%81...	0.2%
155	http://www.lbsadm.gov.ua/informatsiia-z-ustanov-raionu/volodymyr-volynskiy-mistsevyi-tsentri-z-nadannia-bezoplati	2 джерела 0.2%
156	http://nbuviap.gov.ua/images/dumka/2014_21.pdf	13 джерел 0.12%
157	http://pnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/ilchenko_end_1.pdf	0.19%
158	http://eprints.zu.edu.ua/25310/1/%D0%9C%D1%83%D1%81%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87%20%D0%90%D0%BD%D0%B...	0.18%
159	https://ua-referat.com/?red=118904	0.18%
160	https://tchortkiv.te.gov.ua/storage/app/uploads/public/65d/720/e13/65d720e13ac2c133178698.pdf	13 джерел 0.18%
161	https://rep.dnuvs.ukr.education/server/api/core/bitstreams/5c99bbcc-85f2-47b7-8d85-359d4e272d6e/content	0.18%
162	http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/elektr.-posibnik-Kriminalniy-protses.docx	0.18%
163	http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/3234/1/%d0%97%d0%b1i%d1%80%d0%bd%d0%b8%d0%ba_%d0%ba%d0%...	0.18%
164	https://dmsu.gov.ua/assets/files/mig_profil/pr2014.pdf	0.18%
165	http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/44907/3/dysertaciya_na_zdobuttya_naukovogo_stupenya_kandydata_ekonomichnyh_n...	0.17%
166	https://studfile.net/preview/16380243	0.17%
169	https://protocol.ua/ru/postanova_kas_vp_vid_06_09_2018_roku_u_spravi_539_375_17	0.17%
170	https://nauka.nlu.edu.ua/nauka/download/diss/demydenko/d_demydenko.pdf.p7s	0.17%
171	https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2024-05/%D0%9C%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D0...	0.16%
172	https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/57364/1/Prava_i_svobody_liudyny.pdf	0.16%
173	https://vad.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/156/2023/10/bychaj-r.-r.-derzhavna-mihratsijna-polityka-v-konteksti-zabezpe...	0.09%
175	http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/5887/1/%d0%97%d0%b2%d1%96%d1%82%20%d0%bf%d1%80%d0%...	4 джерела 0.15%
176	http://www.lukl.kiev.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=412&Itemid=43	0.15%
177	http://milovska.gromada.org.ua/pravova-dopomoga-09-16-58-18-12-2018	0.15%
178	http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/8824/2018%201.pdf?isAllowed=y&sequence=1	0.15%

179	https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/49879/2/%d0%a7%d0%be%d1%80%d0%bd%d0%b0%20%d0%a1.%d0%97.%20_%d...	0.07%
180	https://khoda.gov.ua/image/catalog/files/-184%20%D0%A3%D0%A1%D0%97%D0%9D.pdf	0.15%
181	https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/6933/1/shinkar_01.pdf	15 джерел 0.15%
182	https://tnpu.edu.ua/naukova-robota/docaments-download/razovi_rady/Dis_Zablotskyj.pdf	0.15%
183	http://www.la-strada.org.ua/ucp_mod_library_download_284.html	0.15%
184	http://lis.gov.ua/2011-03-25-08-36-56/mayor/biography/2019.html?month=5&view=archive	0.15%
185	https://uu.edu.ua/upload/Nauka/Electronni_naukovi_vidannya/2018/1_2018_Zb_molodih_vchenih_HIST.pdf	0.15%
186	https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/dissertation/1696/dysertaciyanazdobuttyanaukovogostupenyadoktorayurydy	3 джерела 0.15%
187	https://vbaze.com.ua/en/product-upravlinnya-podatkovoyu-bezpekoyu-sub-yektiv-pidpriyemnictva-v-ukrajini	0.15%
190	http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/6696/1/%d0%9a%d0%9f_%d0%b1%d1%96%d0%b1%d0%bb_%d0%bf%d0%	12 джерел 0.15%
191	http://unhcr.org.ua/uk/resursi/pravovi-dokumenti-m/zakonodavstvo-ukr	0.15%
192	http://www.vtei.edu.ua/doc/2023/konf1011/zb2.pdf	0.15%
193	http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/24975/1/%D0%A7%D0%B5%D1%87%D0%BA%D0%BE_%D0%B4%D0%B8%D1%81.pdf	0.15%
194	https://psb4ukr.org/261977-onovlenij-timchasovij-poryadok-v%D1%97zdu-na-nekontrolovanu-teritoriyu-ta-vi%D1%97	3 джерела 0.15%
195	https://rm.coe.int/national-court-practice-2020-ukr/1680a0a3da	0.09%
196	https://docs.dtkk.ua/doc/1033.119.1?page=1	0.15%
197	https://docs.dtkk.ua/doc/482-2017-%D1%80	6 джерел 0.15%
198	https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/27277/1/Samoilova_magistr.pdf	2 джерела 0.07%
199	https://zakononline.com.ua/court-decisions/show/87386048	0.14%
200	http://psychology-naes-ua.institute/files/pdf/raevs_disertac_1601834446.pdf	0.14%
201	https://lpnu.ua/sites/default/files/dissertation/2017/5782/dis_masyuk.pdf	0.14%
202	https://ep.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/EP-2023-4/EP_2023_4.pdf	0.07%

203	https://dspace.snu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/35dc27b7-84fb-429e-9f22-50d6a00c427e/content	0.14%
204	http://academy.gov.ua/pages/dop/137/files/60d988d8-f7ce-4b5e-82b1-53a7868cca23.pdf	0.14%
205	https://lpnu.ua/sites/default/files/2022/pages/21484/zbirnikteziii-imizhnarodnoistudentskoinaukovopraktichnoikonfe	10 джерел 0.14%
206	http://www.kagarlyk-rda.gov.ua/index.php/2011-09-13-17-28-38/2011-09-25-08-49-38/3999-rozporядzhennya-122-vid	2 джерела 0.14%
207	http://www.nvppp.in.ua/file/vip2_ru.pdf	0.14%
208	http://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/download/5806/5839/5841	2 джерела 0.14%
209	https://svr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/5/2021/12/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D...	0.14%
211	https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80774	0.14%
212	https://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PA00HWPS.pdf	0.14%
213	http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/tnupravonoabr2017.pdf	0.14%
214	https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2023/11/THE-LATEST-INFORMATION-AND-COMMUNICATION-TECHNOLOGIES	9 джерел 0.14%
215	https://ronl.org/referaty/gosudarstvo-pravo/270293	0.14%
216	http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/7806	0.14%
217	http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/sites/default/files/dis_Denysuk%20.pdf	0.13%
218	http://enpui.npu.edu.ua/bitstream/123456789/5257/1/Vlasenko.pdf	4 джерела 0.11%
219	http://dszn.mk.gov.ua/images/materials/inform/2023/101-p.pdf	2 джерела 0.11%
220	https://yur-gazeta.com/golovna/paperovi-perepustki-dlya-peretinu-liniyi-rozmezhuвання-skasovani--sbu.html	12 джерел 0.1%
221	https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/30656	5 джерел 0.1%
222	http://polpoz.ru/umot/auki-ukrayini-ministerstvo-ohoroni-zdorovya-ukrayini-sumsekij	4 джерела 0.1%
223	https://fliphtml5.com/xomu/bwpi/basic	10 джерел 0.1%
224	https://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/3929/3/%D0%92%D0%B5%D1%87%D0%BE%D1%80%D0%BA%	2 джерела 0.1%
225	http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/28396/4950%20%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%20%D0%B...	5 джерел 0.1%

226	https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/1f41e027-3bca-4ddd-8a72-ef5461ef8913/content	10 джерел	0.09%
227	http://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1847/%d0%94%d0%be%d1%86.%d0%97%d0%b0%d0%b9%d0%94%d0%94	6 джерел	0.09%
228	https://docplayer.net/71350312-O-m-skripnik-istoriya-mizhnarodnih-organizacij-navchalniy-posibnik.html	3 джерела	0.09%
229	https://kamin.rayon.in.ua/news/18925-ia-ki-prava-ta-oboviazki-mae-vnutrishno-peremishchena-osoba	3 джерела	0.09%
230	https://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/06/Rivne_6062022.pdf	2 джерела	0.09%
231	http://dspace.op.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/13392/1/MODERN-WAYS-OF-SOLVING-THE-PROBLEMS-OF-SCIENCE	6 джерел	0.09%
232	https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/vimusheni_pereselentsi/Pereselenzi_2024.01-29.pdf	4 джерела	0.09%
233	http://komspip.rada.gov.ua/uploads/documents/30089.pdf		0.09%
234	http://rda-gl.gov.ua/index.php/informatsiya-dlya-pereselentsiv		0.08%
235	https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/93683/1/diss_EP_Yarusevych.pdf		0.08%
236	https://docs.dtkk.ua/doc/1203.1171.31?page=0	5 джерел	0.08%
237	http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2023/1/1_2023.pdf		0.08%
238	https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/24454/1/Dyplom022_Novikova_Tymenko.pdf		0.08%
239	https://uteka.ua/ua/publication/news-14-ezhednevnyj-buxgalterskij-obzor-39-rabotnik-bez-zapisi-ob-uvolnenii-v-trud	3 джерела	0.08%
240	http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/NT3543.html	7 джерел	0.08%
241	https://np.pl.ua/2023/03/na-poltavshchyni-realizuiut-eksperymentalnyy-proiekt-z-nadannia-sotsialnykh-posluh		0.08%
242	https://ccu.gov.ua/node?body_value=&date_filter%5Bvalue%5D%5Bdate%5D=&field_textindex_va=&page=11	2 джерела	0.08%
243	http://sipl.com.ua/wp-content/uploads/2017/11/Diss_%D0%93%D0%BB%D1%83%D1%85%D0%B0%D0%BD%D1%87%D1%83%...		0.08%
244	http://www.adm-pl.gov.ua/sites/default/files/upload/ser/prohrama_2017.pdf	3 джерела	0.08%
245	http://shiryaivo-rda.odessa.gov.ua/shiryaivo-novini/ukrana-pod-fakti-komentar-nformacijno-analtichnij-zhurnal-13-20	11 джерел	0.07%
246	https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/16227		0.07%
248	http://lduvs.edu.ua/wp-content/uploads/Docs/vysnik/vlduvs-2018-4(povn_text).pdf	12 джерел	0.07%

249	https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/58576/1/Kalashnyk_bakalavr.pdf	2 джерела	0.07%
250	https://karazin.ua/storage/documents/1014_fNfzN02tEI7EdLlkKCGYr9Sa.pdf		0.07%
251	http://anastasivka-zosh.sumy.sch.in.ua/pro_shkolu/akreditaciya_ta_licenziya/?pvi=no	6 джерел	0.07%
253	http://www.yourfuture.org.ua/storage/books/vas_zatrymano.pdf		0.07%
254	http://nauka.nlu.edu.ua/download/diss/Pelipenko/d_Pelipenko.pdf	2 джерела	0.07%
255	http://jrnل.nau.edu.ua/index.php/UV/article/view/14774		0.07%
258	http://eprints.kname.edu.ua/53616/1/5384-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%...		0.07%
259	https://reposit.uni-sport.edu.ua/bitstream/handle/78787878/4460/%D0%9A%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BB%D...		0.07%
260	http://glazova.org.ua/wp-content/uploads/2017/02/ukr-punktuatsia-1.pdf		0.07%
261	http://polvet.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/Rishennya-26-pro-zupynennya-obigu-masla-v-va-TOV-Iva-Art-na-harch-tsi-Gor...		0.07%
263	https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/vimusheni_pereselentsi/Pereselenzi_2024.03-18.pdf		0.07%
264	http://city.cv.ua/portal/4/zhertvy-nasylstva-ta-dity-otrymaly-bilshe-mozhlyvostej-dostupu-do-bezoplatnoyi-pravovoyi-c	5 джерел	0.07%
265	https://odeku.edu.ua/wp-content/uploads/aqua-egemus.pdf		0.07%
266	https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/43216?locale=th	9 джерел	0.07%
267	https://zakupki.prom.ua/en/gov/company/03189216?p=19	2 джерела	0.07%
268	https://vin.gov.ua/images/doc/vin/ODA/nakazu/2023/12_2023/1465_Programa.doc	3 джерела	0.07%
269	http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/DI02398A.html		0.07%

Джерела з Бібліотеки

74

8	Студентська робота	ID файлу: 1016157235	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	6 Джерела	2.15%
14	Студентська робота	ID файлу: 1016030179	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		1.53%
21	Студентська робота	ID файлу: 1015700766	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	3 Джерела	1.58%
24	Студентська робота	ID файлу: 1015776669	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		1.41%

26	Студентська робота	ID файлу: 1014033810	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	1.25%
29	Студентська робота	ID файлу: 1014574505	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve... 2 Джерело	1.28%
31	Студентська робота	ID файлу: 1015804915	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	1.11%
32	Студентська робота	ID файлу: 1015354577	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	1.24%
33	Студентська робота	ID файлу: 1015841345	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	1.04%
37	Студентська робота	ID файлу: 1015959677	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.67%
38	Студентська робота	ID файлу: 1015947166	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.87%
45	Студентська робота	ID файлу: 1016158135	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve... 23 Джерело	0.79%
77	Студентська робота	ID файлу: 1016112997	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve... 2 Джерело	0.33%
103	Студентська робота	ID файлу: 1016003800	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.24%
113	Студентська робота	ID файлу: 1015999098	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.27%
132	Студентська робота	ID файлу: 1016106999	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.22%
136	Студентська робота	ID файлу: 1016156783	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.21%
144	Студентська робота	ID файлу: 1013498233	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve... 12 Джерело	0.21%
149	Студентська робота	ID файлу: 1015289580	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.21%
150	Студентська робота	ID файлу: 1004245817	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.21%
153	Студентська робота	ID файлу: 1013088543	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve... 2 Джерело	0.2%
154	Студентська робота	ID файлу: 1004245819	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve... 2 Джерело	0.2%
167	Студентська робота	ID файлу: 1015043435	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve... 2 Джерело	0.17%
168	Студентська робота	ID файлу: 1015803070	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.17%
174	Студентська робота	ID файлу: 1014334818	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.16%
189	Студентська робота	ID файлу: 1015789584	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.15%

210	Студентська робота	ID файлу: 1014301462	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.14%
247	Студентська робота	ID файлу: 1016148204	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.07%
262	Студентська робота	ID файлу: 1015683509	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	0.07%

Цитати

Цитати

10

- 1 «Незважаючи на те, що відповідне визначення з'явилося в українському законодавстві нещодавно у зв'язку з необхідністю забезпечення прав громадян, які постраждали внаслідок російської агресії, варто зазначити, що 8 державна підтримка осіб, які були змушені залишити свої звичні місця проживання – явище не нове для України. Так, внаслідок чорнобильської катастрофи 1986 року десятки тисяч громадян були переселені на території, які не зачепили радіоактивне забруднення, забезпечені житлом та іншими необхідними засобами існування. Обставини, зазначені у визначенні та які змусили переміщених осіб залишити місця свого проживання, вважаються загальновідомими та не вимагають доведення, якщо інформація про них міститься в офіційних доповідях (повідомленнях) Управління Верховного комісара ООН з прав людини, Організації з безпеки та співробітництва в Європі, Міжнародному комітету Червоного Хреста та Червоного Півмісяця, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, розміщеного на сайтах цих організацій або у разі ухвалення відповідних рішень уповноваженою державою органи щодо таких обставин»
- 2 «варто зробити акцент на тому, що останніх заведено також називати «вимушеними переселенцями» або просто «переселенцями» У деяких Інтернет виданнях відзначається, що станом на 2016 рік Україна входить до десятків країн із найбільшою кількістю 10 внутрішньо переміщених осіб, а також очолює цей рейтинг у Європі [11, с. 27]. Згідно національного законодавства, внутрішньо переміщеними особами можуть бути люди, незалежно від громадянства, які були вимушені змінити своє місце проживання в межах країни. Окрім того, факт внутрішнього переміщення підтверджується довідкою про взяття на облік ВП, а отже люди, які не реєстрували такого статусу, на обліку в органах державної влади не перебувають. Варто також зважати на те, що значна кількість внутрішньо переміщених осіб з різних об'єктивних і суб'єктивних причин не зареєстрували свій офіційний статус. Відповідно до міжнародно-правових стандартів забезпечення прав вимушених переселенців – це сукупність принципів та норм міжнародного права, закріплених у міжнародно-правових угодах про права вимушених переселенців, яких прагне будь-яка цивілізована держава як член світової спільноти. У вузькому сенсі це заснована на нормах міжнародного права процедура, спрямована на гарантування, захист, захист прав та свобод вимушених переселенців, а також відновлення цих прав міжнародними та національними органами. Окремої міжнародної конвенції про права внутрішньо переміщених осіб немає. Основними міжнародними стандартами прав і свобод внутрішньо переміщених осіб є Керівні принципи внутрішнього переміщення, встановлені Представником Генерального секретаря ООН з питань внутрішньо переміщених осіб у 1998 році. Основна ідея керівних принципів полягає в тому, що національна влада зобов'язана та зобов'язана надавати правовий захист та гуманітарну допомогу внутрішньо переміщеним особам, які перебувають під його юрисдикцією, а у випадках, коли держава не має можливості забезпечити фізичний захист та надати допомогу своїм громадянам, вона має шукати допомогу та приймати її від зовні [12, с. 159]. 11 «Основним актом, що регулює відносини, пов'язані із забезпеченням прав та свобод вимушених переселенців в Україні, є Закон України «Про забезпечення прав та свобод вимушених переселенців». Відповідно до статті 1 Закону: вимушеним переселенцем є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, який перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, який був вимушений виїхати чи залишити Україну. його місце проживання внаслідок чи з метою уникнути негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, широкомасштабного насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру. Характеристики, що характеризують внутрішньо переміщених осіб, такі: вони є фізичними особами; - мати українське громадянство; - можуть не мати громадянства України, але знаходяться та постійно проживають на території України на законних підставах; — за зміни місця проживання вони не перетинають державний кордон України. - змушені залишити місце проживання внаслідок надзвичайних ситуацій. Аналіз норм вітчизняного та міжнародного законодавства свідчить про те, що особи, які набули статусу біженця в Україні, мають рівні права з іноземцями або особами без громадянства, які перебувають на законних підставах в Україні. Вони мають ті ж права, свободи та обов'язки, що й громадяни України, за винятком винятків, передбачених Конституцією України та іншими законами, а також міжнародними договорами, які визнала Верховна Рада України обов'язковим»

- 3 «Відповідно до ч. 1 ст. 9 Закону: вимушене переселення має право: на єдність сім'ї; сприяння органів державної виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та суб'єктів приватного права у пошуку та возз'єднанні членів сімей, які втратили зв'язок у результаті внутрішнього переміщення; відомості про долю та місцезнаходження зниклих безвісти членів сім'ї та близьких родичів; безпечні умови життя та здоров'я; достовірні відомості про 12 наявність загрози життю та здоров'ю на території її залишеного місця проживання, а також місця її тимчасового поселення, стан інфраструктури, навколишнього середовища, забезпечення його прав та свобод; створення відповідних умов постійного чи тимчасового проживання; оплата вартості комунальних послуг, електричної та теплової енергії, природного газу в місцях компактного розселення вимушених переселенців (містечки з модулів, що швидко будуються, гуртожитки, оздоровчі табори, будинки відпочинку, санаторії, пансіонати, готелі тощо) на відповідні тарифи, встановлені на такі послуги та товари для населення; надання органами державної виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та суб'єктами приватного права можливості безкоштовного тимчасового проживання (за умови оплати особою вартості комунальних послуг) протягом шести місяців з дня реєстрації вимушеного переселенця; для багатодітних сімей, інвалідів та людей похилого віку цей термін може бути продовжений; допомога у переїзді його рухомого майна; допомога у поверненні на колишнє місце проживання; забезпечення лікарськими засобами у випадках та порядку, встановлених законодавством; надання необхідної медичної допомоги у державних та муніципальних закладах охорони здоров'я; будову дітей у дошкільні та загальноосвітні заклади; отримання соціальних та адміністративних послуг за місцем вашого перебування; проведення державної реєстрації актів цивільного стану, внесення змін до запису актів цивільного стану, їх поновлення та анулювання за місцезнаходженням; безкоштовний проїзд для добровільного повернення на залишене місце постійного проживання на всіх видах громадського транспорту у разі зникнення обставин, що спричинили переміщення; отримання гуманітарної та благодійної допомоги; інші права, визначені Конституцією та законами України»
- 4 «... особи або групи осіб, яких змусили рятуватися втечею або яких змусили залишити свої домівки чи місця звичайного проживання в результаті або з метою уникнути наслідків воєнного конфлікту, масового насильства, порушень прав людини, стихійного чи викликаного людською діяльністю лиха зокрема, й які не перетинали міжнародно-визнаних державних кордонів»
- 5 «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб»
- 6 «Україна вживає всіх можливих заходів, передбачених Конституцією та законами України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, щодо запобігання виникненню передумов вимушеного внутрішнього переміщення осіб, захисту та дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, створення умов для добровільного повернення таких осіб до покинутого місця проживання або інтеграції за новим місцем проживання в Україні»
- 7 «Про затвердження Тимчасового порядку переведення на навчання студентів, аспірантів і докторантів з вищих навчальних закладів та наукових установ, розташованих на тимчасово окупованій території України»
- 8 «У 2023 році в області для виплати внутрішньо переміщеним особам допомоги на проживання було спрямовано 2 мільярди 400 мільйонів гривень. Її отримали 138500 сімей»
- 9 «Послуги ВПО в територіальних громадах області забезпечують 19 територіальних центрів соціального обслуговування та 36 центрів надання соціальних послуг. Із початку введення воєнного стану соціальними послугами охоплено 9,8 внутрішньо переміщених осіб, які потребували сторонньої допомоги, із них 3,5 тисячі осіб – протягом поточного року. Найбільш затребуваною формою соціальної підтримки є надання стаціонарного догляду. «Нині 198 осіб (зокрема й 30 дітей з інвалідністю) перемістились з інших областей і мешкають на постійних умовах у будинках-інтернатах обласної комунальної власності. Безпосередньо в територіальних 30 громадах, через мережу територіальних центрів постійно обслуговують 232 особи, які втратили здатність до самообслуговування»
- 10 «Враховуючи вкрай стислі терміни підготовчого етапу, головне завдання сьогодні – швидко виробити покроковий алгоритм дій та брати активну участь у реалізації даного проекту в Полтавській області. Зважаючи на те, що прийом заяв від 39 фізичних осіб здійснюватимуть органи соціального захисту населення територіальних громад усіх областей України, додаткова відповідальність покладається на Полтавську область як безпосереднього учасника ініціативи. По-перше, тому, що в регіон надійшла найбільша кількість вимушених переселенців, з яких понад 36 тисяч людей похилого віку та 8,7 тисяч інвалідів. По-друге, це пілотна ініціатива щодо апробації зміни підходу до виділення коштів з державного бюджету за принципом «гроші йдуть за людиною», тобто фінансування надаватиметься не на утримання установи, а на її утримання. надано конкретну соціальну послугу»

Вилучення

Вилучення

8

https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/9/16/paragraphs/798/zbirnykmaterialiv.pdf	0.01%
https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a33844ce-d82a-4eaa-b550-e6090a875593/content	0.01%
http://nubip.edu.ua/sites/default/files/u212/zbirnik_tez_krugliy_stil.pdf	0.03%
https://pedpresa.com.ua/tag/peremishheni-osoby	0.01%
https://rm.coe.int/nat-court-practice-2020-last-ukr/1680a0c5e1	4 джерела 0.01%